

Incipit repetitio. l. precibus per excellētissimū legum doctorē dominū Johannē Baptistā de Lacualupis de sancto Severino.

Hec est famosa & nobilissima lex & ad eā frequētius recurritur quā ad alias que sit in toto. C. mater eius est subtilis quotidiana & de pane lucrando quā cōmentatores egregie pmentarunt ppter eius pregnantia. nā facit mentionē de quattuor substitutionibus tribus simplicib⁹ & vna pposita videlicet vulgaris & pupillaris & fidei cōmissaria & ista sunt simplices. Itē de ppendiosa & ista est pposita qz cōtinet vel p̄tinere potest omēs predictas & etiā exemplariā de qua in l. humanitatis. j. eo. si terminū patiunt. Et ideo vt dicit Albericus hic solet ista materia appellari mare adriaticū. Propterea p utilitate cōmuni instandū est in hac. l. ad quā sepius recurritur quā ad aliā que sit in toto. C. & in summa. b. d. Substitutio vulgaris expirat adita hereditate nec per tacitam pupillariē in ea contentā mater excludit a successione filij in pupillari etate decedētis. Sed bene excluditur p pupillariē expressam & etiā per ppendiosam filio decedēte impubere per fidei pmissariā aut mater a successione filij nunc excludit licet ad fidei cōmiss. restitutionē obliget. b. d. Et dic casus. Da trona mulier proposuit dyoclitiano & maximiano impatoribus lacrimabile thema dicēs ego sui vxor cuiusdā vestri militis qui fecit testamentū & vnicū filiū quē ex eo habebā vniuersalē heredē instituit qz erat pupillus & sibi substituit gaiū mortuo prefato marito meo sup̄stite dicto filio quē habui ex eo sup̄stite me misera etiā & infelice matre tādē vt deo placuit hic filius meus vnicus iaz agnita hereditate patris mortuus est statim illo mortuo gaius substituit⁹ vt p̄dixi veni ad me dicēs qz bona dicti mariti quondam mei & etiā filij ad se spectabāt vigore substitutiōis. Ego nō possum tibi persuadere qz leges tollerant tantā iniquitatē qz ego infelix & misera vidua marito orbata & tandē filio desolata remanere debeam spoliata etiā bonis & nuda p̄pellat mendicare igit veni ad maiestātē vestrā vnicū refugium vt certior sīam succedā filio meo in cuius hereditate sunt bona patris sui predicti. An vero dictus gaius substitutus debeat omia bona habere vel p̄m. Presati cesares humanissime responderūt dicētes. Tu manifestius exprimere debuisti o mulier tenorem & formā substitutionis vt asseris sacre de Gaiō predicto & in qua etate filius tu⁹ decesserit. s. an impubes an vero iam pubes. Nam si fecit substitutū in p̄io casu. i. vulgariter per hec verba. Si filius meus heres nō erit gaiū substituo. Et tūc cū decesserit hereditate adita patris sui predicta substitutio vulgaris expirauit & p̄sequenter tu mater pleno iure succederes filio in omnibus bonis excluso penit⁹ gaiō substituto qz vulgaris predicta p additionē filij tui statim expirauit nec potest niri ex pupillari tacita inclusa i illa vulgari quoniā ista tacita pupillaris cōtra matrem est inefficax. Si vero substituit in secundū casum id est post aditā hereditatē & tunc aut substituit exp̄sse pupillariter dicēdo. Si filius meus heres erit & in pupillari etate decesserit gaiū substituo. Et hoc casus si quidē decesserit in pupillari etate tu mater in totā

excluderis a gaiō substituto ad quē pertinet oia bona patris & filij si volet esse heres ex substitutione p̄dicta. Si vero filius tuus mortuus sit iam factus pubes ad te matre omia bona p̄tinerent iam extincta illa pupillari p̄p̄tate. Sin autē substitutio fuit facta ppendiosa dicēdo quādoquē filius meus decesserit gaius substituo. Et isto casu si quidē filius tu⁹ decesserit in pupillari etate tu mater oio excluderis per gaius substitutū qui omia obtinet ex pupillari inclusa in ista ppendiosa. Si vero decesserit post pupillarem etatē tunc tu mater ab intestato succedis filio. Merum tñ hereditate testatoria debes reddere gaiō substituto ex causa fidei cōmissi tanqz heres filij tui p fidei cōmissum granari reddas gaiō fidei cōmissario bona mariti nō autē bona filij si qua ex intestato. & aliunde habebat hec ex eo qz per fidei cōmissum succeditur testatori & in bonis testatoris tñ nō autē succeditur pupillo nec in bonis pupilli. l. coheredi. §. cū filie. ff. e. vbi tex. apertus & nō probatur hic in fine nostre. l. Tu ter. ibi manifestus nō. qz impator nobilitate plenius respōdet dare & benigne interrogari p̄fuso & indifferere. Simile fecit in. l. vt responsum. §. de transac. Hoc tamē ex qualitate personarum interrogantiū pensandū est. Aliter enī debet respōderi mulieri iuris ignare qz benigne vt hic. Aliter respōderi est iuris perito doctori vel aduocato qz acerbē. vt. l. ij. §. seruus. & turpe enī esse patritio & nobili. ff. de orig. iur. & in. l. domitius. ff. de testa. fm̄ doct. ibi. Si autē esset scolaris annosus de her acerbō vultu redarguere & ei respōdere ad idem vide. l. mercalē. §. de condi. ob turpe causam. In textu ibi & fm̄ scripserit heredē potest dici secundus heres multipliciter. Nam substitutus vulgaris. itē pupillaris. itē ppendiose omēs isti possunt dici secundus heredis. & similiter substitutus exemplarie. De vulgari autē appellet secundus heres habes tex. in. l. cū proponas. §. de here. insti. In tex. ibi in primum casus & ibi primo casu nō. qz substitutio vulgaris appellatur in primū casum. Sed pupillaris & ppendiosa appellat in secundū casum ratio est testatoris fm̄ oldra. albe. & bal. l. qz vulgaris substitutio puidet si heres nō erit qui est primus euentus qui potest apertire vias substituto. Itē ideo dicitur primus qz necessario nō esse p̄cedit esse. vnde qui se prouidet in euentū qui respicit non esse dicitur prouidere in primum casum. Qui vero prouidet in fm̄ casum respicientē esse qz postea desinit esse dicitur prouidere i se eundū qz bene nō. In tex. ibi ad te oimodo. Nota p̄mo qz vulgaris expirat adita hereditate p̄cordat. l. post aditā cū. §. eo. Itē nō. fm̄ cōm̄ intellectum omniū vere doct. & fm̄ doct. & fm̄ hoc allegat qz pupillaris tacita p̄tenta in vulgari exp̄sse etiam in testamētomilitis nō admittit hac matre ipsius pupilli Et ad hoc istā singulariter notat qz sola his. l. pbat istud in matre nō instituta. Dicēs tu quomodo eliciur hoc ex isto ter. Nam Raph. hic & in. l. si. §. ri. i. firmissime tenuit qz ista. l. nō pbat istud & qz nulla lex mundi hoc dicit p̄terquā in matre instituta cōtra dicta tacita nō admittit vt in casu dicte. q. si. vbi vide dicta & rationes eius subdit idē doct. qz ponderauit tex. hic ibi nō est incerti iuris que verba iudicio suo nō indicūt qz impator voluerit statuere aliquid

et nouo hic. nā si voluisset de nouo disponere dixit
 set pro ut dixit in. l. quāvis. et in. l. pe. et si. j. e. et ma
 xime qz iuriscōsultus in. l. iaz hoc iure. ff. e. a regu
 la generali pupillaris incluse in vulgari de qua in.
 l. iam hec vice. ff. e. solū excipit duos casus v3 impa
 ritatis personarū et ipsi refragat volūtas testatoris.
 Subdit idē doc. qz ex alio constat qz hic nō erat alia
 substitutio q̄ vulgaris pater qz dixit in primū casus
 tū et sic taratiue et hoc potuit esse qz iste filius erat iu
 pbes tēpore testamēti vel aliquid deficiebat neces
 sariū ad pupillare quo casu pupillaris tacita nō sub
 audit et. vnde ideo mater obtinet hoc casu qz impa
 tor postposuit solā vulgare discurrendo casus possi
 biles. Forius disputauit loquendo posset dici
 vltra eū qz illa fuerūt verba testatoris dicētis. In p
 mum casum tantū substituo. i. vulgariter tū quo ca
 su p̄ illā taratiuā nō porrigitur ad pupillare tacitā
 p̄ repugnantē testatoris voluntatē collectā ex illis
 verbis taratiuis que hec opantur vt vulgaris exp̄s
 sa nō includat pupillare tacitā vt dixit pla. et alibi
 cū et sal. hic. Respon. p̄ defensione veritatis et cō
 munis opi. qz impator nō cōsiderauit hoc eo modo
 vt cōsiderat do. raph. sed solū cōsiderauit casus pos
 sibles discurrendo primo an substitutio esset facta in
 primū casum tū. s. expresse puta si heres nō erit per
 que verba sit vulgaris tamē autē cōsiderauit qz in il
 la vulgari aliquo respectu non includeret pupilla
 ris. Illa enī dictio tū refert ad exp̄sionē nō ad in
 clusionē. Itē illa verba in primū casum tū non sunt
 verba testatoris sed impatoris dixit enim mulier qz
 sūm herede scripsit nec aliud dixit. Nūc ad propositū
 dicas qz istud notabile p̄batur ex isto tex. dum dicit
 ad te matrē oī modo eius p̄ineat successio presuppo
 nit enī impator qz substitutus nullo modo obinere
 potest ergo nec ex capite vulgaris iā extincte p̄addi
 tionē nec ex capite tacite pupillaris in ea subaudite
 que cōtra matrē nō admittit hec innuit tex. ibi om
 nī modo quod idē sonat qz precise et indistincte et sem
 per et oī casu vt habet in. l. si cū exceptione. s. quare
 nus in glo. ff. qz me. causa. et in. l. vbi autē nō appa
 ret. s. si. de ver. obli. cū si. et in. c. ex p̄te el primo de
 offi. dele. Nec opi. et inductio cōis cōfirmatur
 vna ratione vrgētissima que occurrit mihi facta cō
 tra cōm opi. dixi enī qz huiusmodi tex. indubitan
 ter p̄batur ibi ad te oī modo qz tacite pupillaris cō
 p̄bēsa in vulgari nō admittit cōtra matrē et qz im
 perator istud decidit hic demonstrā. nam impator
 hec sup̄ vidi et obscuro themate magistraliter cōfi
 derat oēs casus necessario dū dicit qz substituit vul
 garis nō admittit cōtra matrē debet itelligi etiā ex
 capite pupillaris tacite alias si hic casus nō decide
 retur hic ista respōsio esset defectiua qz impator ob
 misisset questionē magis dubitabile. dicamus ergo
 qz impator refert determinationē iuris antiq̄i hoc
 et sic cōcordet ista. l. cū. l. si. s. ti. i. et merito ibi subau
 ditur maxime. Adherēs glo. vbiqz tenētibus nota
 bile. s. collectū qz oēs vere doct. et totus mundus te
 net et docet nec curēs opi. raph. que ante eū fuerat
 quorundā antiquorū quos glo. refert in. l. si. s. ti. i.
 et tamē oēs doct. reiecerūt illam in hoc igit qz supra
 firmāuisset temerariū recedere cōi opi. p̄dicta nec
 est correctā ista. l. p. l. humanitatis vt ibi dixi. In

testu ibi vel expresse nota qz pupillaris exp̄sio exclu
 dit matrē a filij impub̄is successiōe vt hic ita vt et
 legitimā nō habeat. vt. l. papinianus. s. sed nec im
 pub̄is. ff. de inoffi. te. et est casus ap̄us. c. si pater
 de testa. in. vi. Item no. ter. ibi p̄pendiose qz pupil
 laris inclusa incōpendiosa excludit similiter matrē
 etiā a legitima sicut pupillaris formaliter et exp̄s
 sis verbis facta dices tu q̄nō pōt fieri hoc nā sicut nō
 licet testari de re terrij ita nec de iure terrij vt nota.
 In autē. si qua mulier. s. de sac. san. ec. Itē videt im
 pū et absurdū qz pater ius maternū possit tollere et
 falsē ponere in mensem alienā qz nemo pōt alterius
 facto exheredari. l. pater testamento. ff. eo. p̄ter lē
 cet patri sit p̄m̄sum testari videt p̄m̄sum vt bono
 viro vnde cū gerat imagines filij deberet testari vt
 ipse filius facere deberet ergo nō est ferēdus pater
 qui matri ius suū aufert sine causa vt in autē. vt eū
 de ap. cogno. s. et hec quidā. Itē substitutio pupilla
 ris opatur qz in pupillo testate p̄ patrē videt repre
 sentare habilitatē et maiore etatē. ergo qz nō posset si
 lius p̄ se capat testari nec p̄ patrē possit. l. nec p̄ se cū
 si. s. de here. insti. ¶ Predictis obiectionibus respon
 det nota. bal. hic col. et. dicens qz hoc. s. qz mater ex
 cludat a successione filij impub̄is totaliter p̄ substi
 tutū pupillariter expresse p̄tingit vna ratione vide
 dicta in. l. humanitatis eo. ti. Nam p̄positis p̄in
 cipis et p̄sequētia fateri oportet. vnde cū pater pos
 sit testari impub̄i aut dices qz possit testari de iure
 vniuerso et tūc necessario mater excludetur aut di
 ces qz solū de bonis a patre p̄cessis et tūc pupill² de
 cederet p̄ p̄testatus et p̄ parte intestatus quod est
 impossibile. l. ius nostrū de reg. iur. Itē bona vnita
 separēt. l. sed si plures. s. filio de vul. et pu. et. l. i. s.
 p̄terea. ff. de separ. Ceterū si dices qz mater ve
 niret ad omnia bona sequeret qz maritus nō posset
 testari de p̄p̄is rebus quod esset absurdissimū. Itē
 pater cū testatur iure filij sed ex iure suo sibi cōcessō
 a maioribus. vt. l. morib². ff. e. lex igit videns istas
 perplexitates maluit p̄ exp̄sionē pupillare matres
 excludi qz oēs iuris regulas p̄fundi quod minus ha
 bet absurditatis qz raro pupilli habent alia bona qz
 paterna vnde nō potest vgor cōqueri si nō succedit
 bonis mariti et quo testator vetuit. Itē dices
 forte nōne peterat. l. et mores limitare potestatem
 istā patri vt testari posset pro filio salua tamē legiti
 ma matris in bonis filij vide guil. et cu. hic. Respo
 deo sic sed cū habeamus decisum contrariū in. d. c.
 si pater nō debemus vltra laborare p̄ ratione vt in
 quit p̄bilo. in. i. et ibi. et. l. nō oīm. ff. de legi. bene et
 factū ad predicta q̄ dicta sunt in. l. heres. s. et. ¶ Per
 fideiō. autē nō pōt pater filio substituere in legitima
 etiā durate pupillari etate si illud onus imponitur
 in p̄sona filij puta dicit testator filij in legitima por
 tione herede instituo et rogo cū vt restituat titio. nā
 hanc legitimā filius h3 nō volūtas testatoris s3 le
 gis necessitate et fideiōmissum est grauamē vt. d. s.
 cū filie. et no. in. l. et tribus supra de inoffi. te. Quā
 do vero onus fideiō. nō imponeret in p̄sona filij li
 cet in p̄sona succedentiū ab intestato ipsi filio tūc be
 ne valeret puta qz dixit filij in debita portione he
 rede instituo et rogo p̄ fideiō. illos qui sibi succedūt
 ab intest. vt restituāt hereditatē titio. nā venientes ab

intestato videtur habere ex voluntate testatoris quod potuisset pupillariter aliquem filio substituendo matrem et alios a legitima sibi debita in bonis filii excludere ut supradixi et latius persequere ista. ut per cy. in l. ex tribus. §. de inoffi. test. ubi etiam oio vide bal. singulariter loquentem et solet tractari in l. si fundum per fideicom. §. si. cum se. dele. i. ubi casus singularis et per bar. et alios in l. i. in fi. ff. eo. et l. qui duos eo. ti. Et si volueris subtilizare in hoc vide raph. in l. papinianus. §. si quis impuberi. ff. de inoffi. test. ubi tetrauit aliqua contra predicta quod dicta opi. cōis vere oim sibi nunquam placuit in secreto psciētie sue mouet per l. in rōe. §. quod vulgo. ff. ad l. fal. et quod iura a doc. alle. in hoc arti. nihil dicit de legitima quod possit relinquere a substituto vel veniente ab intestato ut ibi per eū latius in quibus cauene erres quod vidi erratum etiam a doctissimis. Cum autem supradictum sit et conclusum quod tacita pupillaris inclusa in subaudita in expressa vulgari matrem non excludat a filii impuberis successione ut hic est casus finem verum et cōmunem intellectum. Item conclusum sit quod pupillaris tacita i. inclusa in pēdiosa excludat matrem ut etiam est tex. no. hic et alibi concludat quod pupillaris tacita inclusa in reciproca matrem similiter excludat ut l. luti. ff. eo. cum sit. resultare videtur perplexitas quedam in hoc puncto vtrum tacita pupillaris matrem excludat. Aduerte igitur diligenter quod tacite substitutiones de quibus igitur sunt diuerse species. Prima est illa tacita pupillaris quod dicitur esse pprehensa in expressa vulgari et hoc dicitur oio tacita quod non ex verbis collecta generalibus aut specialibus nec ex mente quod possit ex verbis colligi sed per verba ex interpretatione iuriscōsultorum subauditur et appellatur tacita a lege subintellecta finem bar. et scribentes in l. i. et l. ii. ff. eo. quod do. meus declarat et intelligit sic ut quod non est ex mente tali quod testator cogitauerit sed lex interpretatur quod si testator cogitasset istum casum ita prouideret et hoc inducit lex. interpretatione expressa non oī casu. i. etiam quando testator nullo modo substituit sed solū interpretatur lex supplendo quod testator substituit ratio est quod cum substituendo testator voluerit subsidiare prouidere ulterius in casus futuros possibiles lex adiuvat eū cum viderit eius intentionem de prouidendo futuris casibus et interpretatur illud quod per prouisa testatore est verisimile eum voluisse si cogitasset allegat bal. eleganter ad hoc in l. in testō. §. de te. mili. Tu ad hoc vide bar. in d. l. iā hoc iure. ff. eo. Et est hec tacita pupillaris prescripta a l. sola iuris auctoritate fundata non autem verbis testatoris aut mente quod illa si cogitauit et istā matrem non excludit ut hic probatur.

Ex predictis inferunt quod si statim disponeret quod testamēta seruentur ad litterā sine ulla interpretatione vel extraneo intellectu tūc in illo loco ubi tale statum vigeret. per certo in vulgari expressa non contineret tacita pupillaris quod cōtineat extraneus intellectus a verbis in l. in his de pdi. et demō. bene facit quod idē bal. dixit in l. ii. §. de patribus qui fil. distra. et in fi. §. de here. i. si. et in l. in testato. §. de suis. et legi. et hoc dicitur cōter mod. scribentes sequuntur per cuius veritate vide que dixi per intellectum dicti statuti in l. oēs populi. q. vi. princi. circa fi. Et subdit bal. quod in quibusdam locis sunt statuta quod mortuo patre filius reuincatur in parte matris in l. ii. ff. eo. Et hec tacita supradicta pupillaris sub intellectu in expressa vulgari l. contra matrem pupilli re-

gulariter non admittat ut hic est casus. Interdum etiam matrem pupilli excludit ex quadā coniunctura mentis testatoris ut puta si sit substitutus vulgariter per testatorem suo filio alter filius testatoris ut sentit glo. sup. verbo oimodo in fi. et expressius dicit glo. si. post medietatem dū alle. l. luti. ff. eo. hoc secutus est azo. in summa huiusmodi. Item gual. et bar. hic in lec. et in repetitōe. Item in l. ii. et l. ceteris. ff. eo. et ang. hic. et in l. testō. §. de testa. mili. et pau. de ca. hic et in d. l. luti. et cōter. ita tenet mod. §. quod tacita pupillaris excludit matrem ex qualitate substitutionis puta fratris impuberis vtrum quod coniuncti ad quod tex. optimus in l. si. §. ti. i. ubi magis straliter dicit attendendam testatoris voluntatem et glo. si meminit hic allegare illud tex. dicit quod frater impuberis substituitur et vtrinqs coniunctus excludit matrem seculis in fratre testatoris. ut l. in testō. §. de testa. mili. ubi casus non. Item dixi quod frater impuberis vtrinqs coniunctus excludit. Si enim esset eadem mater tūc i. vtriusque mater tūc alia ratio esset magis dubitabile et bene cogitandum dicit hic do. meus. Sed certe non video differentiam quantum ad effectum testatoris inter filium suum eadem matrem cum pupillo natum vel diuersa licet quo ad pupillum sit probabilis consideratio. Idem sumus ergo sequi glo. bar. et sequaces quicquid dixerit bal. hic et imo. i. d. l. ii. et in c. Raynu. de testa. ubi voluerunt quod mater non excludat per hanc tacitam pupillarem subauditam in vulgari expressa etiam si frater vtrinqs coniunctus impuberis esset substitutus ut latius per eos in dictis locis. Ex premissis inferunt finem ang. hic eleganter quod si substitutus sit vulgariter pauperes christi vel ecclesia et sic per aia quod tunc ex pupillari tacita subaudita hoc casu mater similiter excluderet ab ecclesia seu pauperibus seu pia causa substituta quod plus censet dicitur aiam suam quam vxorem et hic refert sequitur et prouidet pau. de ca. quod etiam moderniori bus placere videtur tenentibus glo. et bar. in precedenti conclusionem. Repellit mater ex pupillari tacita subaudita in vulgari expressa ex aliis piecuris quas persequere. ut per bar. in d. l. i. et l. ii. ff. eo. Et inter cetera nota quod ex additione persone matris ipsius pupilli interduz mater excludit per substitutionem tacitam pupillarem ut quod testator habebat eam odio quod habebat amicitiam cum scolarum ut per eū latius in d. l. ii. Et ultra bar. per illis piecuris facit multum tex. in l. si. §. ti. i. quod semper ad hoc tenementi ut ibi dixi. Adde ang. in d. l. ii. quod similiter mater pupilli excluderet per substitutionem predictam quod post mortem mariti sui. i. testatoris ipsa transiit ad secundam vota quasi per id intulerit iniuriam filiis et molesta fuerit memorie primi viri. ut in autē. de non eli. secundo nubentes. §. Gregoria. et per speculum. et in autē. de nup. §. si autem tutela. Sed ioh. de imo. ibi contra quod lege cautum non reperit quod propterea mater excludatur aut filii successione priuaretur si ei tutoris periret. l. ii. ff. ad tutelam. Item non quelibet iniuria inducit istam ademptio nem sed illa que sit gravis qualis ista non est. ut d. l. ii. et c. i. et l. ii. de secun. nu. iuncta l. iij. in lib. de adimē. le. Tu primo contra ang. adducas bar. in d. l. ii. ibi quero ex quibus presumatur ista voluntas. et sed quod si testator ubi bar. sentit quod solū transiit ad secundam vota matrem non excludit sed iunctis aliis piecuris quod perpetuo non. quod nullus allegat bar. ad hoc ubi etiam dicit bar. quod si vxor testatoris post mortem eius aliquid in honestum fecerit quod tūc idem esset dicendum. §. quod mater non

obtinere ut no. in. l. fidei. c. j. de fidei. i. et l. sorore infra de his qui. ut indig. Intelligo quod priuata est ut digna. ita tenuit Fran. de rāpo. hic ut refert imo. i. d. l. ij. intelligo quod fisco applicat ut declarat bar. in. l. i. infra de his qui. ut indig. Et sentit bal. in. d. l. fidei. c. matris ergo excludit et substituit ipsa tñ in effectu nō haberet quod pcederet sine scrupulo qñ mater iā adisset. Sed si mater vidēs se in effectu habere nō posse quod fisco auferret ab ea tanq̃ ab indigna diceret se nolle succedere vtrū tñ substituitur obtineat ex pupillari p̃dicta tacita matre nolēte succedere ar. q. sic in. l. f. ti. primo. Contrariū tamē puto veri ar. notatorū p bar. in simili. l. i. ff. eo. q. vij. q̃ incipit Itē q̃ro quid si heres vbi etiā p̃mo. q. singulariter no. q. ali? nō declarat vide etiā in simili q̃ dixi i. l. i. in si. supra de here. insti. et guil. hic. Et quedā alia tacita pupillaris inclusa in cōpendiosa q̃ ideo dicitur tacita q̃ nō expressa verbis sp̃alibus talibus quibus concipit expressa pupillaris. sed ē expressa verbis generalibus et istā matrē excludit casus ē in ver. sin autem et ista congruētius appellaret pupillaris expressa inclusa in cōpendiosa sub velamine illorū verborū generalium et differt ista a pcedētī q̃ illa dicitur tacita subaudita cōtra vim verborū ideo ē debilior. Ista dicitur tacita fm vim verborū generaliter prolatorū exposita. Est quedā alia tacita pupillaris inclusa i breuiloquia seu reciproca et hec iō dicitur tacita q̃ nō expressa verbis sp̃alibus et formalibus ad pupillares sed alio respectu pōt dici expressa q̃ verbis generalibus et sub illorū velamine quib? sit reciproca et istā matrē excludit. ut. d. l. in testō supra de testa. mili. et d. l. iam hoc iure et d. l. luti. i. p̃dicta limita pcedere. s. q. tacita pupillaris comprehēsa in breuiloquia excludit matrē quādo ē facta simpliciter p hec verba vos inuicē substituo vlt eos inuicē substituo secus si dictū fuisset hoc modo. et si quis eorū heres nō erit inuicē substituo q̃ tñ expressa vulgaris reciproce facta. et ex psequētī continet pupil. tacita i illa expressa vulg. reci proce facta. Et iō p illā tacitā pupillare nō excludit mater cū tñ illa pupillaris sit omnino tacita. i. nō expressa verbis generalib? nec specialibus sub breuiloquia. sed tñ subaudita i illa vulgari expressa reciproce facta ita notāter dixit bar. i. d. l. luti. ff. eo. q̃ dictū valde extollit ioh. d. imo. ibi ad limitationē glosarū et eorū q̃ supra dicebātur tene mēti p̃dicta singulariter q̃ ad hoc pauci aduertūt. Subiūgit hic no. q. testator instituit filiū suū impuberē et adiecit hec verba et si decesserit in pupillari etate talis sit heres vtrū illa substitutio sit pupillaris vel p̃dicta bal. hic col. xvi. vult quod qñ concepra fuit ut supra sine illa cōditione si heres erit talis substitutio ē p̃dicta limita ad pupillare etate. Ex quo infert quod cōtinet vulgare expressam. et ideo licet ille filius moriat viuo testatore succedet ex illa vulgari tanq̃ expressa. Que cōsideratio si pcederet esset mirabilis. nā qñ cōcepta ē in forma manifeste pupillaris pilla verba si heres erit et in pupillari etate decesserit statim extincta pupillari ut q̃ filius decesserit viuo patre intelliget etiā extincta tacita vulgaris subaudita tanq̃ dependens ab illa expressa. ut. l. q. filius. ff. d. capiti. et isto casu dicit pcedere opi. dy. volētis quod pempta pupillari exp̃se intelligat etiā

pempta vulgaris tacita subaudita. Quādo vero est pcepta sub alio mō absq̃ illis verbis. Si heres erit ut sunt termini nostre. q. tñ vult bal. q. extincta pupillari p mortē filij in vita testatoris nō extinguere tur vulgaris nec haberet locū determinatio dy. Itē sequeretur aliud quod p vulgare in ea pprehensam ut i p̃dicta excluderet mater testatoris q̃ non excluderetur p vulgare tacitā pprehensam in expressa et p̃pa pupillari et ita reperi tenuisse bal. etiā p̃sulēdo et do. Rogerū de perusio quā distinctionē bal. valde laudat hic pau. de ca. dicēs q̃ fm eā cōsuluit florētī cū pluribus doct. perusinus magne auct. mouerunt se tantū p hoc dictū bal. q. dicit esse pulchrū et subtile. Tu in hoc subtilissimo arti. aduerte i primis quod do. meus hic. Itē do. ang. de perigulis de perusio ali? doct. meus in. l. ij. ff. eo. nō tenet supradictā docto. bal. volūt etiā q̃ sine illis vbi si heres erit dē substitutio sit pupillaris nō p̃dicta tamē q̃ p̃dicta est illa q̃ comprehendit plura tpa saltem aptitudine quod nō esset hic et cōtra mentē huius tex. ibi vel compēdiosa nō vsq̃ ad certā etatē facta quasi describat quod pupil. expresse est illa scā vsq̃ ad certā etatē pupillare nec requirit quod apponat illa prima conditio si heres erit. Itē pupillaris pōt fieri etiā ex hereditate. ut. l. i. ff. eo. ergo formalis pupillaris pōt fieri sine illis verbis si heres erit bene facit tex. in. l. ij. §. prius autē ver. sed si quis. ff. eo. Quā autē ista questio supiore anno fuisset de facto cōsultus sup ea diligēt? vidi et pculdubio visum ē tenere cōtra bal. q. sit pupillaris nō p̃dicta. In primis reperi dy. in. l. i. pater cū se. ff. de captiuis vbi figurat q̃stionē p̃ctaliter in terminis nostris et dicit illā esse substitutū pupillare et sic fuisse iudicatū mihi q̃stione de scō. Secūdo reperi marfil. in repe. huius. l. idē tenuisse p tex. hic ibi an in fm casum iūcto tex. ibi exp̃se et ibi si intra quatuordecim annū et dñ ter. subdit nō vsq̃ ad certā etatē intelligebat nō pupillare tñ q̃ qñ vsq̃ ad pupillare tñ esset pupillaris nō p̃dicta et ita sensit gl. hic sup verbo certā in. ij. solutiōe et idē voluit azo in sūma huius ti. §. si vero quis. ita dicat eandē ptem tex. nec bar. in. l. ij. ff. eo. in. iij. q. vbi oīo vide. Itē tenuit bar. in p̃silio q̃ incipit quidā hebalducus q̃ est. c. lxx. Idē tenuit bal. in repetitione. c. si pater de testat. in. vi. Idē ang. in. l. verbis ciuilib? ff. eo. et sal. in. l. si testō. §. eo. Idē tenuit p̃sulēdo do. meus idē tenuit do. fran. de rampo. p̃sulēdo in p̃silio q̃ incipit sup primo dubio alle. l. ij. §. si. ff. de vul. et l. qui liberis eo. ti. Nā illa verba si heres erit ponit ad disingendū substitutionē pupillare a vulgari nec sunt de substantia pupillaris q̃ pōt fieri etiā ex hereditate. ut. d. l. ij. §. si. Eandē ptem reperio tenuisse bar. de sal. p̃sulēdo incipit In noīe saluatoris nostri q̃ redidit apud Lucā in fauorem opere sancti Michaelis dicit hoc pbari in. d. l. ij. §. si. et in. d. l. qui liberis i prin. et in. l. pater. et l. qui duos. ff. de vul. Refert etiā prefatus doct. subtilissimū doct. iaco. bu. dixisse i hac. l. q̃ indiscere agit ille qui apponit illa verba et si heres erit in substitutione pupillari q̃ tñ locū nō haberet pupillaris nisi eo aduente hereditate quod bene no. vltimo p ista pte cōsueti allegare casus l. pen. j. eo. vbi oēs cōsentiūt quod fuit pupillaris et ita puto tenendū quicquid dixit bal. cū paucis sequacib?

fuis licet semel cum eo transuerim. Sed postea maturius consideras ceterum verior esse potest in qua. s. firman. Quanta autem attinet ad intellectum. l. quid si filius dicat tibi alias est enim de apicibus iuris et consulendo diligenter vidi super isto puncto. Ista lex potest induci ad veram quod preterit et non iter ultra doct. Primo quod hic sit casus quod quando sit substitutio filio hoc modo si intra. xiiij. annos decesserit sit pupillus. expressa non autem pendiosa induco. s. sic impator dicit quod mulier debuit manifestius exprimere. an in primo casum. i. vulgariter substituerit vel filio si intra. xiiij. annos decesserit. i. in secundum casum pupillaris expressa. an post. xiiij. annos. i. pendiose ex privilegio militari. i. directo quod privilegium militare non curat in qua etate. Nam si in primum casum. i. vulgariter adita per filium hereditate patris et facta commisione hereditas filio oio pertinet ad matrem excludo substituto etiam ex capite tacite pupillaris que non excludit matrem. Si vero in secundum casum aut pupillariter expresse quod si dixit si intra. xiiij. annos decesserit tunc oio mater excludit a toto de iure ceterum etiam a legitima. Aut post pupillarem. i. pendiose privilegio militari quod non coartat tempore et tunc mater succedit filio in bonis filii patri autem testatori militi suscepit substituitur in bonis testatoris et in hoc concordat cum. l. centurio et successisset directo in oibus bonis patris ut ibi verum quod mater exstabat filius filii ultra bona filii habebit legitimam in bonis testatoris ex persona filii et reliqua habebit substituitur non ex causa fideicommissi sed velut ex causa fideicommissi quod detracta legitima. Et sic intelligendo primo probat ista lex quod pupillaris expressa propria et formalis sit pupilla verba si intra pupillarem etatem decesserit absque illis verbis si heres erit. Secundo probat quod quando dicto modo concipitur non est pendiosa quod pendiosa militaris directa non fit usque ad certam etatem puta pupillarem sicut pupillaris sed post pupillarem rem tamen aut in oia etate vel intelligendo ut alij intelligunt non est pendiosa quod pendiosa non limitatur ad certam etatem sed plectitur plures etates. alio modo induci potest quod quando substitutio fit per hec verba si decesserit intra. xiiij. annos. potest esse pupillaris expressa et potest esse pendiosa limitata ad certam etatem. l. pupillarem. et hoc casum mater excludit tam per pupillarem expressam quam per dictam pendiosam quam includit pupillarem et effectum pupillaris expresse pertinet et etiam vulga. Si autem esset pendiosa usque ad certam etatem tunc non obtineret substituitur nisi velut ex causa fideicommissi. vel tertio attentavit. d. a. non fieri quod illa verba si intra. xiiij. etatis sue annos non fuerint verba testatoris neque substitutionis sed verba impatoris dicentis et hoc debueras manifestius exprimere si ille filius decesserit intra. xiiij. annos. an postea. i. in qua erat obiit. et ita aliqui antiqui codices habent copulam ibi et si intra. xiiij. annos. et ceterum. In alijs quibusdam codicibus non est copula sed punctus qui habet per copulam quodque ut non. in. l. cum duobus. s. si in coeunda. ff. pro. et in. l. iij. s. duo ad carbo. et iste intellectus non est spernendus. Attentavit et. iij. idem do. an. quod ibi in. s. verum misteriose dixerit impator. primo an in primo casum. i. vulgariter ante aditam hereditatem fecerit secundum heredem. an vero filio suo quem habuit in preterito mortis tempore. s. fecerit secundum heredem dicendo filio meo si decesserit intra. xiiij. sue etatis annos gavius sit heres nam tunc est expresse pupillaris ut innuit infra ibi vel

expresse. et hoc ideo quod dixit filio meo sit heres. Quod vero substituitur cum dicendo filio meo sed sic si filius meus decesserit infra. xiiij. annos. gavius sit heres tunc non sit expresse pupillaris sed copendiose limitata ad etatem pupilli. quod ppen. eque prin. includit vul. et pup. sed magis innuit pupilla. per mentionem etatis pupillaris et posset dici pupil. expresse pendiose et vulgaris tacita pendiose. Applicat predictis aliam notanda. questio quid si nullum illorum verborum appositum fuerit sed simpliciter ita dictum sit filium meum heredem instituo et tunc sibi substituo que substitutio erit ista videtur quod sit vulgaris duntaxat et comprehendat tacitam pupillarem vel. l. in hoc iure. s. i. ff. eo. ad quod glo. in. l. gall. s. i. d. lib. et post. et glo. no. in. l. verbis civilibus. ff. eo. que vult quod dubia substitutio censetur vulgaris quod etiam per bari videtur in. d. c. si parer. et placet bar. in. d. l. centurio. do. pau. de ca. hic facit predicta pcedere quam facta esset maiori pupillo quod tunc est vulgaris non fideicommissaria cum scilicet sit sine mentione mortis quam vero facta esset pupillo cui posset substitui pupillariter dicit se non videre quare non comprehendat etiam pupillaris veris sensus substitutio. s. vulgariter et pupillariter videmus enim quod in reciproca facta per hec verba vos invicem substituo comprehendit vulgaris et pupillaris quando scilicet est personis paribus ergo idem dicendum in non reciproca ut. l. quibus in prin. s. eo. vide oio dicta circa hoc. l. i. in testamento. s. de testa. mi. Subiungit alia pulchra. q. quid si testator dixerit si filius meus decesserit in pu. etate talis sit mihi heres. an illa erit pupillaris an. quod non in. l. si. iuncta glo. quam incipit ex hoc no. j. eo. et in. l. de pupil. in prin. quod per pupillares non efficitur heres mihi. s. filio ut dictis iuribus per arrium teneas si filius erat institutus quod mediante filio potest dici heres testatoris. l. si. s. de here. instit. unde illa dictio mihi non impedit quod sit pupillaris. ita et glo. in. l. i. ff. eo. bene facit. l. pen. j. eo. et est casus. l. si ita. s. qui filio. ff. de secundum tabulas sed si dicitur filius non esset institutus sed exheredatus tunc illa verba secundum pau. de ca. hic nullam substitutionem importaret non vulgarem quam non cadit in exheredato non pupillarem rone premissa non fideicommissaria quod illa non sit exheredato. l. coheredi. s. cum filie ff. eo. Sed certe testari potest quod imo resultat pupillaris quasi reiecta illa dictio mihi veluti superflua ut sentit glo. in. d. s. qui filio vel saltem potest dici heres testatoris quo ad quid quod ipse ordinavit testum pro filio vide etiam bar. in. d. l. centurio. s. Item opponit circa predicta. et. j. dicit circa pendiosam. Adde predictis quod ubi in substitutione scilicet est mentio mortis etiam absque mentione additionis hereditatis tamen resultat expresse substitutio mihi secundum casum. s. additionis. et ideo erit vel pupillaris vel fideicommissaria secundum quod pervenit personis et etiam glo. est no. in. l. in testamento. s. de testa. mili. et ibi dixi post raph. bene facit quod. s. paulo ante dicebat pau. d. ca. Et adde oio bar. in. d. l. centurio. s. Item opponitur contra predicta ubi magistraliter loquitur. In glossa magna quam incipit secus hec glo. tractat de pendiosa. et primo de pendiosa facta a milite secundo de copendiosa facta a pagano. Pro declaratione premitte quod ideo dicitur pendiosa quia sub copendio verborum multa tempora complectitur vel apta esset complecti ut tempus pupillaris etatis et aliud. Item quod copendit vel comprehendere potest plures species substi-

tutionis quo ad rigore verborum prout casus vel eue-
tus dabit. Dices fortasse substitutio breuiloquia com-
plectitur sub p[re]dicio plures substitutiones. ergo pos-
set dici p[re]diosa ergo non differunt. respondeo quod imo
differunt in multis. nam breuiloquia sub p[re]dicio personarum
continent plures substitutiones quicquid tamen vna tamen ut
dixi. s. eo. l. hereditate. et non potest fieri nisi plures
sint persone inter quas fiat hinc inde reciproce sed com-
pendiosa substitutio p[re]dicio temporum est apta ad plu-
res substitutionum qualitates prout natura casus ut
fortuna dederit et potest fieri vni et pluribus prout placue-
rit testatori. ita colligitur ex mente doct. in. l. centurio.
ff. eo. et hic plenius per bal. Et istud nomen p[re]diosa fuit
impositum ab impatore in. l. nostra ut dicitur bar. in. d.
l. centurio. Diffinit autem p[re]diosa sic p[re]diosa est que sub
conditione mortis vel alia multa p[re]lectis t[em]p[or]e ut hic.
et d. l. centurio. et l. qui liberis in prin. ff. eo. hinc du-
bitari solet quid si vnu tamen t[em]p[us] p[re]lectis puta pupil-
laris etatis ad quam est coartata verum possit dici p[re]d-
diosa. et bal. hic op. viij. dicit quod sic. ut. l. ex facto. s.
i. ff. eo. D[omi]nus meus hic contra per tex. huius. l. ibi vel com-
pendiosa non vsque ad certam etatem et hoc puto verius
quo ad pupillarem etatem coartari non possit ut sup[er]ius
dictum fuit in alia. q. Adde predictis quod p[re]diosa quado
fit a milite volente substituere privilegio militari
est species substitutionis per se quod valet iure directo post
t[em]p[us] pubertatis et p[er]tinet in eadem specie directe milita-
ris durat ultra t[em]p[us] pupillaris etatis. et ideo dicitur
species per se sed quod fit a pagano non est species substitu-
tionis de per se sed quedam adiectio seu quoddam nomen
cuiusdam forme substitutionis p[ro]p[ri]e comprehenditis
plura t[em]p[or]a et differt a fideicommissaria quod fideicommissa-
ria est semper obliqua. Ista autem p[re]diosa quando facta
est a milite militari privilegio est semper directa quando
vero a pagano potest esse p[er] t[em]p[us] directam et p[er] t[em]p[us]
fideicommissaria ut hic. et d. l. centurio. et j. patebit
subdit bar. ibi quod etiam diceret species de per se quando
fit a pagano in loco ubi potest substituere directo ex for-
ma statuti etiam post pubertatem et aditam hereditatem ut
his diebus vidi in. q. de facto apud plumbin[um] Bal. et
sali. hic dicit quod omni casu substitutio p[re]diosa est speci-
es de per se et quartum genus substitutionum sicut et reci-
proca ut hic per eos per concordia et veritate aduerte di-
ligenter quod substitutio potest considerari dupliciter. vno
modo secundum formam sui et alio modo secundum essentiam substitutionis
Si consideras primo modo verum est quod modus accipiendi
breuiloquia et p[re]diosam non est substitutio vulga-
ris nec pupillaris formaliter ut patet ex forma con-
cipiendi vulgare et pupillare. l. i. et ij. ff. eo. et l. ia hoc
iure eo. et hic. nam in breuiloquia dicitur eos inuicem
substituto et in p[re]diosa dicitur quicquid decesserit talem
substituto hic autem sermo implicitus est non enim exprimit
specificiter et formaliter vulgare pupillare aut fideicom-
missaria. et ideo est noua forma substitutionis. Aut con-
sideras essentiam substitutionis tunc impossibile est dicere
quod breuiloquia vel p[re]diosa sit species per se que p[ro]tineat
plura individua. Ista si sic esset individuum denomina-
retur a suo genere et sic diceret vulgaris breuiloquia
et pupillaris breuiloquia et similiter diceret vulga-
ris p[re]diosa et pupillaris p[re]diosa. Quia ergo iuris-
consulti non videntur hoc modo loquendi ut hic. et d. l. iam
hoc iure. ergo tutius est dicere quod sit adiectio ut dixit

bar. vel species aut genus de per se largo modo considera-
tum quo ad diuersitatem forme. et ita intelligas. d. l. iam
hoc iure ibi aliud genus que verba fin. no. Adde pre-
dictis quod ubi statutum esset quod filie semine debeant serua-
re voluntatem patris in omnibus quod tunc pater posset sub-
stituere directo dictis filiabus et post pubertatem et erit
directa statutaria sicut in milite directa militaris per
bar. in. d. l. centurio quod dictum imo. impugnatur ibi di-
cens quod imo ex his non fiet substitutio directa sed erit
obliqua et hereditatem restituent filie sine detractio[n]e
quarte. et per hunc modum seruabit voluntatem defuncti et
satisfiet substitutio absque eo quod sit directa cum statutum
hoc non dicat. D[omi]nus meus hic dicit non esse recedendum
a bar. nam seruare voluntatem in omnibus est nihil exclude-
re et per omnia seruare. l. i. de iure codi. tunc licet iste filie
restituatur hereditatem sine detractio[n]e quarte et tamen non per
omnia seruaret voluntas defuncti si hic substitutio esset
obliqua quod sunt alij effectus trebelliani ultra detra-
ctionem quarte ut dicitur solet in. l. post mortem. j. de fi-
deico. nam de manu filiarum oporteret capere si non esset
directa. et ex hac ratio[n]e est quidam alij modo. tenet cum bar.
vide ad materiam bar. in. l. marcell. s. quidam. ff. ad
trebel. Adde predictis quod omni terrarum ciuitatum seu ca-
strorum in eorum testamentis ceteri solet ad instar militum
qui habent preteritum legis p[re]cedere secundum bal. hic inferentes
quod substitutio fiat ab eis iure directo post pubertatem
valebit quod est notabile. Adde simili oldr. p[er]f. cc.
p[er]f. incipiente ut ei de quo querit. et ioh. an. i. addi.
specu. i. titu. de instru. edi. s. porro in vlti. additione.
et bal. i. simili. l. l. sancim[us]. j. de dona. et i. c. i. s. ite
sacramentata de pa. iura. fir. in vlti. seu. et boni tex. i.
c. p. venerabile. s. insup[er] qui si. sint legi. et i. c. pri. de
reg. iur. et i. c. cum ioh. de fide instru. et ioh. de imo. i.
c. cum p[ro]ingat de iure iur. car. pe. Bene faciunt que dicit
cy. in. l. ex p[ro]lo. s. de proba. et bar. in. l. i. s. de qua.
ff. de postu. et in. l. iij. in prin. ff. de mino. et in. l. p[ri]-
muus. s. cum quis. C. de ver. obli. et in. l. iij. ff. de iur.
sy. et l. hostes. ff. de captiuis. et in. l. infamia de pu.
ind. et l. relegati. ff. de penis. Ceterum scias quod substi-
tutio facta a cardinali posset et valere post puberta-
tem iure directo sicut quando a milite quod cardinales
intestando habent privilegia militum ut singulariter vi-
ditur bal. in consilio quod incipit in primis videndum. et hec
procedit supposita p[ro]lutione quod miles post puberta-
tem potest directo substituere. ut. s. sepius est p[re]suppo-
situm hoc dico quod imo. in. d. l. centurio dicit quod non repe-
ritur iure cautum quod miles possit substituere puberi di-
recto matre existente in medio in p[re]iudicium matris
ne ea priuet successionem in legitima debita filio in bo-
nis testatoris imo. dicit quod potius reperit oppositum
in hac. l. ubi reperit oppositum quod substitutio facta a mi-
lite impuberi valeat iure directo. j. pupillare etatem
et postea iure fideicommissi. ergo pariter quod ab initio fa-
cta esset puberi matre existente in medio non valeat iure
directo sed iure fideicommissi. et mater non priuetur
legitima et hac dicit esse p[ro]lutionem nouam quam di-
cit forte de iure vera. Idem reperio hic marsil. et bal.
in repe. d. c. si pater. col. p[er]f. glo. t[em]p[or]e co[n]ter approba-
ta tenet contrarium quod etiam matre existente in medio mi-
les substituere potest directo puberi. et hoc sequitur bal.
hic oppositi. p[er]f. et ipse idem ioh. de imo. etiam sequitur
opi. co[m]m. glo. i. c. raynu. de testamentis. et ita videtur

tenendū cū opi. glo. cōi. si militē posse substituere di-
recto puberi in preiudiciū matris. bene facit lex pa-
pinianus. §. si quis in militia. ff. de inoffi. te. iuncta
.l. qui iure militari. ff. de te. mili. et tex. no. in .l. cū
filius. ff. de test. mili. et ibi no. vbi habet qd milit. po-
test filio suo existēti in pāte aui substituere etiā dire-
cto in bonis testatoris et pater fili? potest priuari le-
gitima sibi debita in bonis patris ad preiudiciū aui
ergo et pari ratiōe possit in preiudiciū matris ar. l.
nā et si parētibus. ff. de inoffi. te. Ex premis inferē
qd si in hac .l. precibus fuisset facta substitutio p ver-
ba directa vtiq post pubertatē deberet valere iure
directo et etiā matre exīte i medio de quo arti. j. di-
cet nūc redeūdo ad tex. et ppendiosam qz ferro vias
aperit qui p cōtraria trāsīt vt hic dicit bal. opponit
cōtra si. huius. l. in qua dicit qd substitutus venit ex
substitutione fideicommissaria. Itā imo videt qd veni-
at ex militari directa et possit cape ppria auctorita-
te qz miles etiā post pubertatē pōt directo substituere
in suis ppris bonis. vt. s. paulo ante dicebat gl.
sola dices qd illud procedere nisi mater esset i medio
tūc enī fauore matris substitutio qd pōt esse directa
obliqua. et hec cōsuevit placere doct. antiquis cui
obstat pulchra ratio qz vtoz in bonis mariti nullus
h3 priuilegiū. dicerē ergo qd substitutio militaris qd
posset valere iure directo i bonis militis fauore ma-
tris obliquē nō videt iure cautū nec dicendū secun-
dū pau. de ca. hic. Si enī fauor matris attenderetur
debet potius obliquari. j. pupillare etatē cū tūc aga-
tur de hereditate filij no. post bar. in .d. l. cēturio di-
cit qd aut ē facta substitutio p verba directa puta qd
cūq decesserit talis sit heres. et tūc oī tpe valeat iure
directo et nō obliquē verba pp matrem. et iste sit
casus in .d. l. cēturio cuius pns ē vt maius sit priuile-
giū militis qd fauor matris qui nō facit vt verba di-
recta qd priuilegio militis possunt valere iure dire-
cto obliquē istud placet bal. ang. et pau. de ca. hic
et ibi. Interdū facit substitutionē p verba cōia vt qd
cūq decesserit talis substitutio et tūc post pubertatez
obliquē fauore matris p hac .l. vbi dicit esse casū
Subdit tamē bar. qd si mater nō esset i medio adhuc
valeret iure directo postq verba possunt capi et mi-
les hoc facere pōt. ita dicit bar. intelligendā hac .l.
hic aduerte qz vt hic dicit pau. de cast. etiā si mater
hic nō esset i medio tamē nō valeret iure directo s3
iure fideicommissi in casu hui? .l. qd quādo miles vti
verbis cōibus nō censet voluisse vti priuilegio mi-
litari nec testari vt miles sed vt pagan? nisi pber cō-
trariū. Casum dicit esse in .l. i testamēto. s. de testa.
mili. p quā dicit declarari hac .l. bñ facit. l. qd. cū
ibi no. eo. ti. et hoc mō dicit euitari istud difficile cō-
trariū. Itā ita intelligēdo esset hic casus cōtra bar.
qd l3 testator i casu huius. l. fuerit miles tū nō fuit te-
status vt miles sed vt pagan? et tū. j. pupil. etatē va-
let iure directe pupillaris. et postea iure fideicommissi
Est ergo hic casus cōtra bar. qui voluit in .d. l. cēturi-
rio qd ppendiosa facta a pagano p verbū cōe sed ma-
ter ē i medio oī tpe valet iure fideicommissi. et j. pu-
pilla. etatē fauore matris sed si mater nō est i medio
tūc. j. pupillare valet iure directe pupillaris. et po-
stea iure fideicommissi huius. l. rñdebat qd hic fuerat mi-
les quod fm pferatū doct. nihil facit ad ppositū qd

hic testatus est vt paganus ad quod bar. nō aduertit
et p hoc pulchriū motiū declinat opi. bar. Rapha.
more solito deuiauit ab alijs dicens qd imo hic tex.
nō dicit qd hic obliquē substitutio post pupillarem
etatē sed dicit qd valet iure directo militaris tū qz i
ea nō veniūt nisi bona testatoris nō aut pupilli. et in
hoc h3 similitudinē fideicommissarie et hoc dicit vo-
luisse tex. ibi velut ex causa fideicommissi. i. sicut p fi-
deicommissaria peterent bona testatoris tū. ita p istā
militare iste intellect? prima facie videtur subtilis et
notādu tū vere stare nō pōt qz tex. hic in si. dicit qd
bona possunt peti p substitutū a matre pupilli qd ē he-
res pupilli ab intestato. sed si posset venire ad bona
iure directo ex militari directa nō haberet necesse
petere imo ppria auctoritate posset illa cape. j. Dro-
raph. pōt subtiliter instari qd heres bñ cōsequit ius
hereditarium sed bona ab alio posse debet petere vt
declarat. i. circa si. licet ergo hic dicatur qd bona de-
bent peti tū posset intelligi etiā virtute militaris di-
recte vt dicit raph. Cōcludit ergo pau. de cast. qd ve-
ritas ē illa quā. s. dixit ante eū a nemine declarata
nec p alios tacta igit ne erres aduertas qz inquantū
bar. in .d. l. cēturio dicit qd substitutio ppendiosa fa-
cta a milite p verba directa ciuilia oīa tēpora sit di-
recta etiā matre exīte in medio. ipse idē bar. hic te-
nuit oppositū sequēdo glo. hic et in .d. c. raynu. et in .
d. c. si pater nō facta differētia inter verba directa et
ciuilia et verba cōia put ē tenuerūt omēs vere antiq
vscq ad bar. Bar. hic tanq reus p lubricū se non fir-
mat sed in .d. l. cēturio sequit bar. ibi similiter ang.
et card. flo. in .c. raynu. et do. pau. hic. et ita probat
distinctio bar. quā fecit in .d. l. cēturio. p. d. l. cēt.
vbi loquit qd verba fuerūt directa. et p istā .l. que lo-
quitur qd fuerūt cōia qd esset expeditū fm illos codi-
ces qui in hac .l. s. an autē haberēt verbū substitue-
rit si aut non sit verbū substituerit hic in tex. tūc ista
lex probaret de directo cōtra bar. s. qd fauor matris
etiā verba directa ciuilia obliquarentur. Dicit enī
hic qd fm fecit heredē inde dicit eos habeat heredes
que sunt verba directa et tamē fauore matris hic ob-
liquantur. et ita tenuit ioh. de imo. in dicta. l. cēturi-
rio. Tandem non videtur recedendū a bar. in
dicta. l. cēturio ibi maturius loquutus est quā hic
et pro eo videtur casus in dicta. l. cēturio indistin-
cte loquente nec distinguente sit mater in medio vel
non pro qua parte tex. in .d. l. in testamento supra b
testa. mili. vbi pater miles substituendo post puber-
tatem excludit matrem si constat de voluntate ipsi
militis constare autē videtur quando per verba di-
recta ciuilia. Itā obstat ratio imo dicentis qd priui-
legiū militi datū vt possit puberi directo substituere
non debebat retorqueri in preiudiciū matris qz illa
ratio procederet in questis secus in querendis. vt.
d. l. si filius et. Jā veniendū ad aliā et subtilez mate-
riā v3 de ppendiosa facta a pagano quez effectū for-
tiatur. Diuidā tibi. q. hac in tres ptes principales.
j. Prima sit quando substitutio ppendiosa sit a paga-
no p verba directa. Secunda sit qd est facta p verba
obliqua. Tertia sit qd p verba cōia. Capiā primā
qd p verba directa glo. et doct. vscq ad ioh. an. in .c.
si pater. li. vi. i nouella simpl? voluerūt qd. j. tpa pu-
bertatis valeat iure directo. postea euanescat non

autē oblique. vt. l. verbis ciuilibus. et. l. in pupillari ff. eo. et ita tenuit glo. hic et in. d. l. cetero. et isti. eo. §. qua rōe. et in. d. l. verbis ciuilibus. et in. l. scruola ff. ad treb. et azo. in summa huius ti. iacob. bal. dy. ni co. de mathasmar. fili. cy. et guil. de cu. hic et glo. i. d. c. si pater. et imo. et hosti. et oēs vere cano. vsq. ad iob. an. in. c. et raynu. de testa. et iacob. bu. i. l. ex tri bus. §. de inoffi. re. old. p. filio. ecc. bal. hic. et in. d. c. si pater ang. in. d. l. verbis. et. d. l. cetero. et ibidem imo. et raph. hic et pūcta in. l. cogi. §. si. ad trebel. et mathes. in suis notabilib. notabili. c. lyij. Idē etiā tenuit do. meus hic vidisti qd oēs fere glossatores tā iuris cano. qd ciuilibs cōcorditer tenuerūt hāc ptem vsq. ad iob. an. in nouella vt predicti. Adonit sūt iter cetera ex eo qm. d. l. verbis dicit qd frustra substitū post pu. etatē iunctis bis qd no. bar. in. l. penul. §. ad crimē. ff. de pu. iudi. Itē arg. §. extraneo insti. eo. Itē qd libertas que ē fauorabilis l3 dari non possit p fideicō. seruo alieno tamē directo dari nō pōt adeo qd si relictā fuerit null. est momēti. l. si seruus lega tus. §. si seruus alienus et ibi no. dele. i. qd ergo po tuit noluit quod voluit implere nequiuit. Itē ex eo qd si hereditas data fuerit in testō inualido nō trahi tur ad fideicō. dato qd istud testamentū potuisset na turaliter iure codicillorū et sic iō cōtrahitur ad fidei cō. nisi testator expfērit. l. illud. §. tractari. ff. de iur re codicil. Itē. ar. l. coheredi. §. cū filie. ff. eo. ibi pu berē etatē precariis verbis a cōtrario sensu. Itē ar. huius. l. intelligendo qd hic facta fuerit substitutio p qba directa et trahat ad fideicō. fauore militis et ma tris. et ista opi. multū vrgere videt in pūcto iuris. Sed idē iob. an. in nouella in. d. c. si pater. tenet qd i mo etiā post pu. etatē valeat iure fideicō. casum. vi cit esse in. d. c. si pater iuncto. d. c. raynu. Idē tenuit excellēs doct. antiquus do. bartho. de pretis et do nonia et pūcipaliter mouet qd nō incōuenit qd eadē verba relata ad diuersa tpa intelligant vno tpe pro prie et alio improprie. l. pater seuerinā. §. pditionus verba de con. et demō. Itē qd testator voluit sustine re vtroq. tpe. l. etiā post pupillare etatē vsq. ad tem pus mortis. ergo vt saluet voluntas testatoris post pupillare etatē l3 nō possit substitutio valere eo mo do quo voluit. i. iure directo valeat eo mō valere pōt nec incōuenit quod verba directa oblique p saluāda volūtatē defuncti. vt. l. scruola. ff. ad treb. cū si. Pro ista pte bene facit ista. l. si ielligat qd sub stitutio hic erat facta p verba directa et trahit ad fi deicōmissum post pupillare etatē nō pūuilegio mili tis sed de iure cōi. Itē p eadē pte videt rex. in. d. c. raynu. Itē ex eo qd si facta esset puberī ista substitu tio p verba directa traheret ad fideicōmissum. ergo tāto magis si a prin. est facta impuberī oblique ad ueniēte pubertate. vt no. in. d. l. verbis. Ad idē. l. si liussa. §. vt quis herede. ff. deleg. i. Ad ob. d. l. ver bis qd verū est qd frustra sit. §. vt valeat iure directo sed bene valere pōt iure fideicōmissi. et hāc ptem te nuerūt etiā quidā antiqui quos refert cy. hic. Item salī. hic dices qd si nō reperiret. l. aliqua qd istud pba ret deberet fieri vna noua. l. qd istud diceret. §. qd sub stitutio compēdiosa facta p verba directa et ciuilia nō euanesceret post pubertatē sed valeret in vi fidei iuscō. vt volūtas testatoris seruet qd substituit et post

pubertatē vt expfērit dñ dicit qñcūq. decesserit. et hāc opi. dicit pbari p casum hui. l. vbi directa verba habēt virtutē oblique post pubertatē nō fauore mili tis aut matris s3 vt volūtas testatoris seruet. nā si te stator ponēdo verba directa voluit ampliare substi tutionē et facere meliorē cōditionē substituti qd si per alia verba locut. fuisse. ergo nō debēt opari dimi nutionē et extinctionē volūtatē defuncti ar. l. lega ta inutiliter dele. i. cū si. Idē tenuit bal. in. l. ex tri bus. §. de inof. test. et in. l. et si sine ad treb. et. l. i. i. pū ci. ff. eo. Itē card. flo. in. d. c. Raynu. dicit qd in di stincte tenēda est opi. iob. an. in nouella. §. relata p rex. dicti. c. si pater. et. d. l. scruola et p ista pte dicit se cōsuluisse sepius. Itē an. bu. in. d. c. Raynu. dicit qd istā ptem cōiter hodie sequunt cano. et qd i practi ca seruat florēt. Idē tenuit dominic. de sang. ge mi. in. d. c. si pater. bal. hic dicit idē si testator cū di cit filio meo sit heres sed simpliciter dicit sit heres. et idē dicit pau. de ca. hic de quib. ista magis distin cte in pōderatione casuū. et bar. autē in. d. l. cetero dicit qd aut sunt verba directa ciuilia ita lege. xij. ta bu. inuēta vt heres esto vel sit heres vel instituo tūc pcedat opi. glo. et sequatiū. §. qd post pubertatē expi ret nō oblique. Si vero sint directa nō ciuilia sed directa iuriscōmissi. i. ab vsu loquēdi inuēta vt ē ver bū mortis. et tūc pcedat determinatio iob. an. in no uella et sequatiū. §. qd post pubertatē oblique vt. d. c. raynu. et intra pubertatē valeat iure directo vt. d. c. si pater vbi dicit distinctionē hāc colligi ex mē te iob. an. ibi vbi voluit qd quedā verba sunt direc ta directo quedā directa nō directo. Similē distin ctionē inter verba directa ciuilia iuriscōmissi fecit ni co. de mathes. vt hic refert bal. dices qd aut bar. qui vti istō sermone fuit fur aut i duob. corpibus fuit vna forma intellectus. Et cū hac distinc. bar. transit ang. in. d. l. cetero. et anto. de bu. et pe. de ancha. i. d. c. raynu. et iob. de fantutis in. d. c. si pater ar. d. l. verbis ciuilibus. et. d. l. in pupillari qd verba direc ta ciuilia sunt adeo nobilis nature qd qñ semel po tuerūt valere iure directo potius ex tinguunt qd trā seāt i fideicōmissū. Et aliqñ vidi pūctū fm hāc dist. bar. iter verba directa ciuilia et verba directa iuris cōmissi saly. hic reprehēdit hāc dist. bar. dices qd ista ē subtilitas pūctiosa et distinctio captiosa. ptra. l. qm i dignū. §. de testa. et cōtra glo. i. d. l. verbis qd dicit ci uilibus. i. directis. Itē do. car. flo. i. d. c. raynu. vi cit qd opi. bar. lege nō pbat et i effectu t3 cōtra bar. imo et ibi. et in. d. l. cetero. t3 ptra bar. Dñs meus hic in repe. hui. l. tenet opi. glo. hic et i locis primo lo co allegatis qd magis cōiter tenet a doct. et qd legisse et cano. fere oēs vsq. ad tēpora iob. and. innuerunt vt supra dicebat v3 qd pēdiosa facta a pagano per verba directa siue ciuilia siue iuriscōmissi expiret post pubertatē nō autē oblique et impūet testatori qua liter p verba directa nō congruētia aliquo mō post pubertatē et additā hereditatē fecerit substitutionem qd nō est in eius pte p verba directa et minus ab surdū arbitrat dictus doc. qd dē substitutio post pu bertatē euanescat quā qd dicta verba oblique. Nec ob. d. l. scruola. et. l. ex facto in prin. ff. ad treb. et. d. l. filius. §. vt quis. ff. de leg. pmo. nā ibi iō in pūctiā et oblique qd nō valuerūt iure directo nec

valere potuerit in vi. directe substitutiōis i casibus
dictarū. ll. et iō obliquantē utputa qñ substitutio ta-
lis esset scā filio puberi aut extraneo sec⁹ qñ dca ver-
ba directa sunt apposta filio ipuberi et i pte qz tñc
alia verba directa ex quo valere potuerit iure di-
recto ita pubertatē nō obliquant postea arg. l. cū q-
edes cū si. de vfuca. et l. testator ponēdo verba dire-
cta voluerit āpliare tñ illud ē vsqz ad illō tēpus que
verba possunt hñe virtutē ppiā directā. nō ob. et
nfa. l. nam hic fuit verbū cōe. s. substituit vel posito
quod fuerit verbū directū obliqz fanoz militis et
matres. Meli⁹ tñ ē dicere qz hic fuit verbū cōe. nfa
autē. q. est qñ pēdiōsa scā fuit p verba directa. Non
ob. et. d. c. Raynu. qz loquit de verbo cōi et idē sen-
tit de vbo moriaf de quo i. d. c. si pater. bal. hic col-
lij. in hoc implicitissimo arti. fecit quandā nō. di-
stinct. quā sequit pau. de ca. hic. et in. d. l. verbis. et
in. d. l. cēturio. et Car. in. d. c. raynu. quib⁹. d. distin-
cti. videt pulcherria et explicabit. j. i. pclusionibus.

Ex pmissis iā vides tantā esse dubitationē hui⁹ ar-
ti. qz pp varias doctorū opi. opus esset decisione ce-
sarea. Nūc igit ut omēs cesset equiuocatio p maiori
etiā claritate excussis multis qz pp multitudinē scri-
ptorū in ista materia rē faciunt magis incertā p cōi
utilitate faciamus aliquas pclusiones i ista materia
put fecit prefatus doc. do. meus i repe. aliquas etiā
vtiliter addi. per quas facile erit tibi apta via i quo
cūqz casu substitutiōis pēdiōse pcernētib⁹ aliquā
ex qstionib⁹ pmissis intricatis eligere pte tenendā.

Prima pclusio sit qz cōpendiōsa scā a pagano
p verba directa ciuilia sine dinumeratiōe expse eta-
tū filio in pte impuberi valet iure directe pupilla-
ris intra pupillare. postea vero euanesceat. i. nō puer-
titur in fideicōmissariā sup est tamē substitutio vul-
garis si termini patiunt. vt. j. dicef. et hec conclusio
de rigore iuris magis cōiter approbat fortius etiā
doct. magis cōiter cōueniunt idē esse in puncto iuris
quādo esset scā p verba directa iurigentū et hanc p-
tem vt dicit oēs fere doct. antiqui cano. et legiste se-
cuti sunt vsqz ad ioh. an. et post eū sequunt etiam ma-
gis cōiter mod. vt. s. retuli. Subdit idē doct. meus
hic qz in curia illa in qua posset iudicari fm equita-
tē esset adherendū opinionī cōtrarie. l. i. lib. quā te-
nuit ioh. an. i nouella. et multi sequunt. s. qz post pu-
bertatē obliquet et valeat in vi fideicōmissi pp seruā-
dā opi. defuncti. Infert etiā ex pmissis qz arbitrator
qui veritatē et equitatē semp dō habere ante oculos
vt. l. qñ ephesi. ff. de eo qz cer. lo. et p bal. in. l. si. s.
de cōtrahen. emp. et doct. in. c. quinquauallis de iure
iur. deberet etiā adherere huic opi. qz post puberta-
tē valeret iure fideicō. nō autē euanesceat presertim
hoc seruandū esset quādo ille substitutus esset psona
cui testator verisimiliter plurimū efficere ar. eoz
que dicta sunt. s. in prin. huius. l. et in. l. si. s. ti. i. et
in. l. nō dubiū. et l. testadi. et l. hac consultissima. s.
et impfecto. s. de testa. dū allegauit marthes. et gl. sin-
gularē in. l. eā quā. j. b. fideicō. et bal. in. l. si iure. j.
de testa. manu. et similiter quādo pia causa esset sub-
stituta bene faciūt que dicūt bar. et bal. in. l. si fideius-
sor. s. quedā. ff. manda. et l. quintus. eo. ti. et l. si p-
ea. s. eo. ti. et predicta diligenter nō. que supiori an-
no perusij allegabant in qstione de facto.

Secūda cōclusio hec est pēdiōsa facta pagano
eū dinume. expressa etatū puta quicūqz decesserit i pu-
pillari etate siue postea et. valet iura tpa pupillaris
etatis iurē directo. postea vero iure fideicōmissi et cō-
sequēter obliquet quasi tñc nō sit vna substitutio tñ
sed plures. ita determinat gl. magna hic in fi. Ac
330. hic in sūma. et bar. in. d. l. cēturio et cōiter oēs
sequunt hāc cōclusionē et hoc ppter expressam dinu-
merationē etatū. Idē dicit ang. in. d. l. cēturio vbi
esset in testō appositū verbū geminatū distributiuū
tēporū vt si dixerō quicūqz decesserit filius me⁹ ipsa
quaqz die titius sit heres. Nā idē oparet ac si esset ge-
minata substitutio scā p dca verba si ipupillari etate
decesserit vel post ar. l. plurib⁹ de ver. ob. s. i. et ita
illū tēp. intelligūt bal. et pau. de ca. in. l. Stichū. s. sti-
pulatio de ver. ob. et hoc casu sine dubio putat ang.
qz post pubertatē valere iure fideicōmissi sicut vale-
ret si dixeret si ipubes decesserit vel post. Tu p veri-
tate huius dicti vide imo. in. d. c. raynu.

Tertia pclusio ē qz pēdiōsa facta absqz expres-
sa dinumeratiōe etatū tñ cū verbo quicūqz et pster
cū quadā tacita dinumeratiōe etatū valet intra pu-
pillare etatē iure directo et postea penitus euanesceat
ar. d. l. Stichū. s. stipulatio. et d. l. plurib⁹. s. i.
Dices tu nō equipollēt in istis terminis expsa dinu-
meratio etatū et tacita. Respondeo qñ nō est expres-
sa dinumeratio etatū nō apparet clare de voluntate
testatoris licet enī dixerit quicūqz et pster videat itel-
lerisse siue impu. etate siue postea qz tñ substituit ver-
bū directū heres sit talis potuit forte itelligere quā-
docūqz decesserit. s. impu. etate que durate pōt veri-
ficari sit heres directus sicut qñ facta esset puberi il-
lud quicūqz distribueret diuersa tpa vniforma sit hic
vnde p hāc incertitudinē itelligam⁹ qz substituit quē-
cūqz decesserit. s. j. illā etatē quā pōt directo substi-
tuit pū substituisse credit ex appositione illorū ver-
borū directorū heres esto vel equipollentiū nō. verba
qz vident marie ponderāda et. nō vt p doct. hic i. d.
l. cēturio. et in. d. c. raynu. vbi videas. et ista cōclusio
cōiter tenet a doct. et ita cōsultuit et plures se subscri-
pserūt forti⁹ tibi dico qz in. q. in qua cōsului verba
talitā crāt. Jo. lasso herede el mio filio et qñ morisse
voglio che sia herede Pietro mio fratello. mortuus
fuit ille fili⁹ in etate infantili pfuluim⁹ qd substituit⁹
ex pupillari iclusa i pēdiōsa qualē dicebam⁹ fuisse
hāc excluderat matrē ab hereditate filij etiā a legiti-
ma p ea q. s. dca sunt i textualib⁹. et l. nō apparet
pp illū filiū fuisse additā hereditatē patris et ppea vi-
deret qz nō posset esse locus dca substitutiōi pupilla-
ri. dicebam⁹ tñ qz dca existētia iuratis pfirmaret
tabulas pupillares. vt. l. iulianus. et l. filius. ff. de ac-
qui. here. cñ si. que verba nō.

Quarta pclusio ē qz substitutio pēdiōsa facta
sine expressa dinumeratione etatū sed adiecta dicti-
one quicūqz et etiā adiecta cōditione si decesserit sine
filiis valet intra pupillare etatē iure directo. postea
euanesceat et pnti nec verbū quicūqz solū p se pōt opari
quantū operatur expressa dinumeratio etatū vt di-
ctū fuit supra in cōclusionē precedētē et siml. adiectio
illa si sine liberis de se nō pōt itelligi dinumerare
etates. ergo nec ambo simul iuncta equipollent expse
dinumeratiōi etatū pbat dicta cōclusio in. d. c. si pa-

ter ubi formaliter erat adiecta peditio si sine liberis q̄
cōiter improbat ita no. firmat. b. d. me^o sol^o Ang.
voluit q̄ ista duo. s. verbū q̄cūq̄ et peditio si sine li-
beris tñ importet quantū exp̄sa dīnumeratio etatū
in quo casu q̄ est exp̄sa dīnumeratio predicta quid
iuris sit vidisti. s. i. ij. p̄lusione cogita tñ in hoc.

Quinta cōclusio ē q̄ p̄p̄diosa p̄dicta scā p ver-
ba directa siue civilia siue iuriscgentiū filio ipuberi i
p̄tate si facta fuerit in codicillis ē semp obliqua etiā
intra pupillari etatē et nō enanescit post pubertatez
vt. d. l. scenola. et d. l. ex facto. s. i. ff. ad trebel. et ibi
p bar. bene facit. l. ij. s. i. ff. de iure codi. et ista ē opi.
magis cōis.

Sexta p̄clusio q̄ ubi dicta p̄p̄diosa facta ē pu-
beri vel impuberi nō in p̄tate. i. p̄sone cui pupillari-
ter substituitur nō pōt. valet semp iure obliquo et non
enanescit p pubertate siue fuerit facta cū exp̄sa dī-
numeratiōe etatū siue nō. d. l. scenola. et d. l. ex facto
et ita p̄solvit cy. et ita tenet hic i. lec. q. ij. et mar. fili.
et guil. hic in vlti. col. et Jac. bu. et bal. in. d. l. ex tre-
bus. et in. l. et si sine infra ad trebel. et anto. de bu. car-
dinalis in. d. c. raynurius. et ang. hic et Jmo. in. d. l.
ij. ff. eo. et ita tenet cōiter p doct. in. d. l. cēturio et hic
et in. d. l. verbis p gl. no. ibi ubi etiā p dy. bart. bal.
ang. imo. et pau. de cast. licet aliud innuit glo. insti.
eo. s. extraneo que cōiter nō solet teneri si tamen in
p̄dicto iuris volueris videre hoc accuri^o. vide imo.
in. d. l. cēturio. et in. d. c. raynurius qui conat illaz
glo. substinere q̄ etiā innuere videt ioh. an. in. d. c.
si pater et omnino vide dicta in. l. si. s. de here. isti.

Septima p̄clusio nobilissima et q̄ tibi milies ho-
norē faciet ē hec si i testamēto ē clausula codicillaris
vt cōiter apponi solet. nā tūc p̄p̄diosa p̄dicta i ca-
sibus in quibus expirare solet p pubertate et nullo mō
valere iure fideicommissi tamē p̄p̄dicta clausula vale-
bit post pubertate iure fideicommissi licet ante value-
rit iure directo opatur enī dicta clausula p̄inde ac si
dicta substitutio tunc facta esset in codicillis in casu
quo ille decideret post pubertatez quo casu directo
nō valuisset vt. l. hereditas infra de his q. vt indig.
et tamē valere potuisset in vi obliqua. vt. d. l. sceno-
la. vnde de clausula codicillari cōcepta hoc modo
si nō valebit exponit. i. quatenus nō valebit in reb^o
vel tēporibus. vt. l. sticū qui meus erit dele. i. et no.
in. d. l. p̄trouersia. ff. de trans. opatur q̄ tēpore pu-
bertatis quo p̄dicta non possunt valere in vi dire-
cta et in vi testamēti valeat in virtute obliqua et vir-
tute codicillorū sicut valet si dicta substitutio i co-
dicillis facta fuisset quo ad illud tēpus post puberta-
tem. ita dixit bal. in. d. l. verbis civilibus p glo. ibi
no. et d. l. scenola q̄ solet reputari singulare verbū
Idē tenet hic. d. Raph. et in. l. si frater infra de fidei-
commissis p̄ter. i. d. l. si frater ubi dicit hoc p̄bari alle-
gat etiā glo. si. insti. eo. s. masculino. ita dicit se ex fa-
cto consultū ostēdisse. Idē etiā tenet ang. in. d. l. ver-
bis ubi dicit hoc fuisse nō dictū bal. Idē dixit ang. i
l. i. de iure codicil. et in. d. l. cēturio. et hic quod etiā
sequit pau. de cast. hic etiā si dixerit sit heres ipsi fi-
lio quod ē tāto magis notandū vt infra videbitis cō-
clusionē. xi. Idē tenet ioh. de imo. in. d. l. verbis. et
in. d. l. cēturio. et in. d. c. raynu. ubi extollit bal. au-
cto^o huius inuestigationis bene facit ad p̄dicta q̄

dixit bar. in. l. i. s. si. ff. de iure codicil. Reperi etiā
no. q̄ bar. p̄solvendo tenuit hanc p̄clusionē de qua eti-
am facit magnū festū mathef. notabili. viij. et ita se-
quunt cōiter mo. in locis pallegatis. et hoc q̄ etiā te-
net do. me^o hic q̄ intelligit p̄dicta p̄cedit q̄ deā clau-
sula codicillaris ē p̄cepta p verba importātia futurū
vt si nō valebit vel si nō valeret vel si nō valuerit. et
ita loquit bal. in. d. l. verbis. Quando vero deā clau-
sula esset p̄cepta p verba de p̄nti puta si nō valet iure
testamēti et. tūc opinat idē doct. meus q̄ nō trahat
ad fideicō. post pubertate q̄ ab initio valuit in vi di-
recta arg. no. p bar. in simili in. d. l. i. ff. de iure co-
dicil. et p bal. in. l. si. j. de codicil. et hec diligentissime
no. q̄ vt dixi singularissima sūt et multa lucraberis
cū ista doctrina. Videbas enī oio isto Scio illā. l. si
frater vtrū p̄bet hanc p̄clusionē put dicebat do. rap.
nā semel in examie cuiusdā scolaris q̄ habebat. l. illaz
in p̄dictis vidi pulchrā alterationē in coll. scē. vtrū
probar et hoc.

Octava p̄clusio ē q̄ testator dixisset q̄cūq̄ de-
cesserit filius me^o sit heres mihi talis et. itā tūc post
pubertate valebit iure fideicommissi. p̄ illā dictionē
mihi fm bal. hic col. xij. quē refert et sequit hic pau-
lus de cast. et in. d. l. verbis. et do. car. in. d. c. raynu-
rius. et do. me^o hic raph. hic dicit hoc sibi nō place-
re nec refert et testator. dicat mihi vel ipsi vel sibi. vt.
l. si ita. s. qui filio. ff. de fm tab. hec etiā p̄sideratio
bal. et aliorū quos supra retuli nō placet Saly. hic q̄
dicit q̄ ē cōtra tex. in. d. c. raynu. ubi testator dixit
eidē impuberi succedat et tñ trahit ad fideicommissum
nec etiā placet imo. in. d. c. raynu. ar. d. s. qui filio.
et no. in. l. i. ff. eo. bene facit. l. pe. j. eo. et ibi dixi qd
ergo dicendū bal. sequunt pau. de ca. car. et do. me-
us p̄trariū tenet sali. raph. et imo. In puncto iuris
do. pau. de ca. subtiliter rēdit. d. s. q̄ filio cum si. de
cēs q̄ verū ē q̄ nō refert q̄ decesserit i pupillari eta-
te q̄ tūc valet vi pupillaris siue dixerit mihi siue si-
bi vel illi nostra vera p̄clusio ē q̄ decesserit post pu-
bertate et querim^o an valeat iure fideicommissi. vnde
dicit reprehēso sali. et aliorū nihil valet vere iste p̄-
ctu^o semp mihi visus est dubissimus sup quo relin-
quo cogitandū.

Nonā cōclusio sit quādo testamētū et in quo cō-
tineretur huiusmodi p̄p̄diosa esset iurātū tūc enī
videret q̄ post pubertate valeret iure fideicommissi et
nō expiraret. nā iuramētū habet virtutē clausulis
codicillaris. vt. l. cū pater. s. filius matrē deleg. ij.
et habet doct. in. l. si quis maior supra de trasac. et i.
l. i. s. stipulandū de ver. ob. et in. l. si quis pro eo. ff.
de fideius. et dictū fuit in. l. sancimus. s. de testamē.
Clausula autē codicil. hoc importat vt post puberta-
tem valeat iure fideicō. vt supra dictū fuit conclu-
vij. bene facit ad p̄dicta q̄ iuramētū hz virtutes
diuisuā vt notāter cōsolvit anto. de but. in p̄lilio q̄
incipit i noie vginis gloriose q̄ fuit allegatū in nota-
bilib^o p̄lusione i. l. pactū dotali. s. de col. et hanc p̄-
derationē novā in materia tenemēti perpetuo.

Decima cōclusio pōt attēari p̄p̄diosa facta est
ita vt substituit^o sit ille qui erat ardēt^o dilectus a te-
statore. nā tūc ratione hui^o excessu amoris et liciti
post pubertate p̄ueret in fideicommissariā. itā ardor
amoris liciti virtutem habet clausula codicillaris.

dicebat bal. singulariter i. l. si iure. j. de test. manu. bene faciunt ad hec q. dca fuerit. s. i. si. p. r. e. p. clusionis et marie istud militaret q. in test. fuisse adiecta clausula o. meliori mo. vt in simili dictu fuit in. l. sancimus. s. de testa. vbi oio vide dicta. Istud tamen non firmo q. null. attet in ista materia bene tamen facit. l. cu. q. s. de ced. s. scia. dele. iij. in r. de sui.

Undecima conclusio fit q. testator dixisset hoc mo. quadoq. filius me. decesserit talis sit heres filio meo tunc eni talis p. p. diosa euanesceat p. pubertate reteta c. o. opinione posita. s. primo loco. et hoc casu bal. habebat p. magis expedito q. euanesceat. na. cu. voluerit directo substituere filio post adita hereditate et hoc facere non potuerit stat. p. sequentia fm cu. q. euanesceat et hoc sequit. do. Card. in. d. c. Raynurus. et pau. de cast. hic et in. d. l. verbis etia. Dominus meus hic accedit q. cu. omnis humanoru. actus effectus constet ex duobus voluntate. s. et potestate altero circumscrip. actus est nullus. Sed bar. de saly. hic et etia. Raph. non tenet istud nec. Imo. in. d. c. raynu. qui dicit q. illa verba adiecta videlicet filio meo non vitiatur et perinde est ac si verba substituti onis ad filiu. relata non essent ar. iuriu. allegatoru. s. p. clusione. viij. Profecto state diuersitate iter tant. os doct. esset aduertendu. vtru. ea difficultas possit declinari. Inspicias ergo vtru. facta esset dicta p. p. diosa cu. expressa dinumerati. etate et tunc dicendu. esset q. non euanesceat p. pubertate l. dictu. esset filio meo sit heres na. cu. censent plures substituti. o. s. p. expressa. t. e. p. o. distributione id. c. ensi. d. q. d. esset quando dca substitutio puberi facta fuisset quo casu obliquaret. vt. d. l. ex facto. et d. l. senola prout supradictu. fuit p. clusione. iij. et. vj. et ita in hoc casu expresse tenet. do. me. hic in repetiti. Si vero dicta p. p. diosa esset facta absq. expressa dinumerati. etate tunc res esset longe magis dubia. Rigor in inito iuris videt. esse p. bal. et sequacib. Equitas vero fundata in voluntate presu. p. testatoris e. p. saly. et sequacibus q. inuestigatio possit esse utilis p. p. terea q. dca fuere. s. in si. prime p. clusionis. Applicat predictis alia pulchra difficultas pone q. p. p. diosa sca. sit vt. s. v. quadoq. decesserit filius meus talis sit heres filio meo q. verba indicat q. post pubertate expirat tenedo. opi. bal. et sequatiu. et alia manu in eode. testam. to esset apposta clausula codicillaris vel iuramentu. de quib. dictu. est supra p. clusione. vij. et. ix. quid dicendu. adhuc putare q. virtute dicte clausule seu iuramenti post pubertate obliquaret dato q. non esset facta expressa distributio temporu. q. no. q. nullus tagit videt tamen esse de mente pau. de cast. hic vt retuli. s. p. clusione octaua. et ista sit p. clusio. xij.

Duodecima conclusio fit declaratiua premissaru. p. clusionum v. q. illud q. sepius dictu. est substitutio nem p. p. diosum euanesceat p. pubertate quado concepta est p. verba directa intelligat q. euanesceat. s. in virtute directe pupillaris et in virtute fideicommissarie et p. sequenter euanesceat in virtute substitutionis facte. i. fm casum. i. post adita hereditate sed in virtute vulgaris si non e. adita hereditas p. filiu. vel aliu. institutu. p. p. diosa nunquam expirat et post pubertatem ita tenet bar. in. d. l. centurio in. q. nunquid co. p. p. diosa facta per verbu. coe. contineat vulgare circa

si. illius. q. et hoc etia. diligenter no. do. meus hic qui dicit semper esse aduertendu. quado in testam. to est ista substitutio sola quantu. q. decesserit. Nam in p. mis inuestigandu. est an institutus decesserit hereditate adita vel no. na. si non adierit semp. substituit. admitteretur tanq. ex vulgari expressa. Si vero adierit et mortuus sit in pupillari etate et tunc mater excluditur vt. s. Si vero decesserit post pubertate et tunc vtru. euanesceat in omni virtute directa. s. et fideicommissaria an non subsistet in vi fideicommissi patet ex p. cedentibus quibus oio adde que dicta fuere. s. co. clusione. iij. circa fine. Et ex premis aperitur tibi via ad ponendu. gladiu. in iugulo questionis que emerget.

Tertia decima conclusio est q. verba directa civilia vel iuriscgentiu. obliquant semp. quado ex verbis testatoris apparet q. voluit substitutu. capere de manu heredis. l. pater filiu. s. si. deleg. iij. qui tex. ad hoc notari solet p. singulari. co. cordat tamen cum illo. l. luti. s. si. eo. ti. et ista conclusio multas facit pro dictis supra co. clusione. v. ix. et. x. Quibus adde q. vbi verba directa nunquam valere potuerunt iure directo post adita hereditate vel ex defectu actus in quo fit substitutio tunc semp. d. substitutio valet iure fideicommissi etia. ante pup. etate et post. vt. d. l. senola. et d. l. ex facto et istud diligenter no. ad ea que dca sunt. s. co. clusione. v. et. vj. de quo p. bal. etia. in. d. l. verbis. et p. ang. etia. in p. filio q. incipit barbo. Et hec p. nunc sufficiat quo ad p. p. diosam substitutionem facta a pagano p. verba directa siue civilia siue iuriscgent. Reliquas p. clusione. tu ipse applicabis fm ea q. proponeret. Adde predictis q. q. substitutio diceret sic quadoq. decesserit filius me. ticiu. instituo et substituo tunc id. e. p. ortat q. substituere directo et p. fideicommissi. vt verba non sint supflua fm bal. in. p. q. incipit a secundo p. cto. et bar. in. l. centurio. Secunda pars est q. substitutio p. p. diosa esset facta a pagano p. verba obliqua et tunc habendu. e. p. expedito q. ista substitutio nulla directam continet q. verba obliqua nunq. directam nisi in casu fauore libertatis. vt. l. anto. ff. de fideiuss. liber. et fauor militis. vt. l. in fraude. s. p. ff. de testa. mili. Idui. p. suppositi et p. nunc est q. valeat in sola virtute obliqua et fideicommissaria. l. co. heredi. s. cu. filie. s. nec fideicommissum. ff. e. et. l. fundi trebatiani. ff. de usufruc. lega. Idui. l. verba directa interdum obliquant. vt. l. pater filiu. s. si. ff. dele. iij. et. l. luti. s. si. eo. ti. vt. s. distince ex p. missis co. clusionib. prime pris bui. p. p. diose colligit pot. non tamen ita de facili verba obliqua possunt valere i virtute directa q. facilius est descendere qua. ascendere dicunt doct. Aliud etia. consequens inferitur ex p. dictis q. ista substitutio p. p. diosa per verba obliqua non continet vulgare. Item nec pupillare etia. si esset facta filio pupillo et in potestate et similiter non p. tinet exemplaria l. sca. sit metecapro fm doc. et in. d. l. centurio. Solu. igit. continet fideicommissaria et illa valet quocunq. t. e. p. o. filius decessat ita determinat bar. in. d. l. centurio in. ij. q. principali scbe pris prin. et vt di. xi oes vere traseant cu. ista p. clusione bal. ff. i. l. huiusmodi. s. eo. car. pen. intelligit hoc verbu. vbi iter testatoris et substitutu. p. vbi restituo seu aliud obliquu. ponitur mediu. a quo restitutio fieri d. puta quia di. is

quādoquē decesserit filius meus restituat hereditatem tali vel similia verba. et ita dicit intelligi debere. d. s. cū filie Sec⁹ aut dicit bal. si nō ponit mediū ut qz dicat quādoqz decesserit filius meus restituo bona tali hoc enī casui vult qz ista substitutio nō sit omni tēpore fidei cōmissaria sed dicendū sit perinde. ac si facta esset p verba cōia qz hoc verbū restituo ali quādo est directū ut ipse dicit. vt. l. inter oēs. ff. qui sa. da. co. 7. l. iij. §. si. ff. de admi. leg. qz dictū l3 nō cat eat dubitatione ppter ea qz illa verba relata ad se ipsum videant relata ad herede tamē pp maximā bal. aucto. solet haberi p multū notabili ad limitationē precedentū. vide in disputatione. d. a. seu repetitione sua huius. l. Applicari cōsuevit premis. s. alia dubiissima et singularis conclusio. Item quotti diana quādo testator dixit quādoqz decesserit filius meus volo qz bona veni seu distribuant inter paupere res p meos executores in qua. q. doc. sunt valde varij et qz articulus ē plenissime examinatus p doct. solis remissionibus pētus ero ne telā ptrahamus in longū dicas vt p bar. hic et in. d. l. cēturio in. ij. q. prin. ij. p. p. principalis et in. l. fundi trebatiani. ff. de usufruct. lega. et in cōsilio quod incipit Bartho. fecit testamentū et in alio incipiente Rico. et in alio qz incipit titius pdidit et in disputatione sua que incipit filii adultū et p bal. hic et in. l. nulli et in. l. id qz pauperibus. et. l. si quis ad declinandā. s. de epi. et cle. et in. l. ex tribus. s. de inoffi. test. et in autē. licet supra de natu. lib. et in. l. i. supra de testa. et in. l. i. j. ad. l. sal. et in repeti. c. si pater. et pang. et imo. in. d. l. cēturio et cano. in. c. cum tibi. et c. Rainutius de testa. et in hoc notanter loquit Sali. hic de quo etiā pang. in cōsilio incipiente in dei noīe conclusio hec.

Tertia pars principalis et lōge magis dubia quā aliqua ex precedentibus ē quādo ppendiosa est facta p verba cōia a pagano. Ita glo. hic et in. d. l. cēturio et in. d. c. Raynu. qui voluit qz omni tpe valeat iure si dei cōmissi etiā intra pupillare etatē hāc ptem tenuit azo. hic in summa. et Jaco. bu. post odoff. mar. fil. et guil. hic. Itē dy. et Rain. in. d. l. cēturio. Itē bar. in repe. l. si arrogator. ff. de adop. si illa repetitio ē bar. que nō videt puenire filio suo et discordat in aliquibus a dictis suis alibi. itē bar. in p. s. lio incipiente lomo accusuli de rocha. Et hāc sequit bal. in. l. iam hoc iure. et. l. cen. et hic dices illā esse cōem opi. docto. et qz ipse etiā sepe p. s. luit potissime qz verbis illud substituo relatu ad plura tpa debet illa determinare si pōt equalitate seruata sicut quando refert ad psonas. vt. d. l. iam hoc iure infra. l. vel singulis eodē ti. vbi de psonis arguit ad tēpus sed hic pōt determinare equalitate seruata quod omi tpe sit fidei cōmissaria ergo et. Itē qz eadē res nō d3 dimer so iure cēferi nec debet fieri diuisio voluntatis. l. cū qui. §. pe. de his qui. vt indig. Itē obsāt p. traria fm eos qbus respōdet Imo. in. d. l. cēturio col. iij. vbi dicit inter cetera qz nō obsāt. d. c. si pater vbi substitutio fuit facta p verba directa hic in. q. nostra p verbi cōe patet qz in. d. c. si pater fuit facta duplex substitutio vna de filio ad filiā p verbi moria et alia de filiis ad paupes et illa fuit facta p verbi institutio glo. vero que reputatur singularis insti. e. §. qua rōe voluit qz vsqz ad pubertatē valeat iure directe pupilla

ris postea vero iure fidei cōmissi et hanc ptem sequit cy. hic dices se cōsultasse. Idē tenet ioh. an. in. d. c. si pater et Eldra. p. s. lio. c. xv. quod incipit in p. s. lio to idē ang. et imo. in. d. l. cēturio. et pau. de cast. ibi et hic qui dicit ita tenere doct. mo. et qz ita cōsultare cū alijs mod. Idē tenet Sali. hic et car di. et imo. in. d. c. Ray. vbi dicit se ita cōsultasse et qz ita tenebat summus doct. fran. de rampo. in ista. l. Plane ergo iam vides qz nulla est. q. in hoc. s. quod post pubertatē valet iure fidei cōmissi hoc enī nemo negat. Quomodo ergo remanet in hoc an intra pubertatē valeat iure dilecte pupillaris arg. et rationes quibz dicti doct. mouentur videre potes in dictis locis. Imo. est tertia opi. nā quidā tenuerūt qz intra pupillare etatē valeat iure directo postea funditus sit nulla arg. l. in pupillari. ff. eo. et. l. verbis civilibus eo. ti. et quia cū fuerit substitutio vnica et valeat iure directo nō videt qz debeat amittere primordiale naturā imo potius fundit annulari si illa sequi nō pōt p iura p. allegata et hāc sequit archi. i. d. c. si pater vt ibi refert ioh. an. in glo. i. verbo absqz deductioe verba sunt ioh. de Imo. in. d. l. cēturio col. iij. In ista tanta veritate bar. in. d. l. cēturio relatis opinio nibus veterū elegit mediocritatē quandam dices qz aut adiecta sunt aliqua verba ex quibz p. s. lare poterat de intētiōe testatoris qz voluit valere iure directo vt qz dixit oia bona mea vel integra vel sine vlla diminutione pueniā ad substitutū vel equipollen tiam qz verba indicāt qz nō ex fidei cōmissio qz nō habet oia bona s3 detraheret quāta et tūc intra pupillare valeat iure directo vt saluent illa et ha et hoc vno casu verificari possit glo. in. d. §. qua rōe et sequaciū opi. Aut nō pōt apparere de intētiōe testatoris et tūc dixit bar. se opinari salua semp opinione veriore qz de cā substitutio valeret iure directo vsqz ad pubertatē postea obliquaret nisi supueniat mater pupilli aut auia quo casu fauore matris seu auie ēt intra pupillare etatē valeat vt fidei cōmissaria pp magnā dubitationē huius arti. arg. l. qui duos. §. cū in bello. ff. de rebus dub. et hoc casu dicit glo. hic et. d. l. cēturio. et i. d. c. Ray. et opinionē tenentiū cas. Nec ob ista. l. qz fm enī loquit in testō militis. Landē opi. secus ēt bar. i. p. s. lio incipiente in. q. p. s. lio viso p. s. lio et i. p. s. lio incipiente bar. ruffoli. et alio incipiente lomo. Cū qua p. s. lio etatē p. s. lio trāst anto. de but. i. d. c. raynu. Itē ioh. de Imo. in. d. l. cēturio et plenim. in. d. c. raynu. conat etiā susinere dictā p. s. lio in se licet tenuerit cū tenētibus aliā ptem simpli. vt. s. reruli bal. hic coll. viij. et in autē. hec vsus p. s. lio. s. de sa. sanc. ec. nō tenet hāc distinctionē qz cū hoc die testator p. s. lio pōt detractionē quartē. vt in autē. sed cū testator. j. ad. l. sal. de cā verba oia bona ite gra et similia nō p. s. lio etatē esse directā iō bal. vult qz oī tpe sit fidei cōmissaria similiter Ang. reprobat bar. in p. s. lio etatē victorū verborū vt latius p. s. lio hic et in. d. l. cēturio vbi vult qz de cā verba nō inducūt p. s. lio etatē trebellianice. vt. l. dicit. ff. de fidei lib. Tūc de virtute horū verborū vtrū importet p. s. lio etatē falcidie. vide bal. in. d. autē. sed cū testator et in. l. cū patre in fi. de iure do. vide etiā pang. i. au ten. de here. et sal. §. si vero expressis. et in autē. de tu. et semis. §. illud. et in. l. na. et. §. si. ad treb. et doct.

in. l. ff. j. ad. l. fal. et ang. et imo. in. l. dani. ff. de dā. infec. et oldra. cōfiliō. ccviii. incipiente p̄supposita cōfuetudine. et ang. cōfiliō. cxx. et mo. in. l. si patronus. ff. de dona. vbi per imo. et pon. et l. marcellus. §. q. autē. ff. ad treb. et i cōfiliō. xxii. lxxv. lxxix. et cxxviii. fecit etiā in materia pau. de cast. vñū notabile cōfiliū quod ē sub littera. f. dixi aliqua de his i. d. autē. sed cū testator. Redemdo ad. q. nostrā principiāle scias in primis q. bal. hic et in. d. l. centurio dicit q. in p̄cto iuris et de rigore vera est opi. glo. huius. l. et similia vñ tēpore valeat vt fideicommissaria etiā intra pupillare etatē. Occurrit etiā equitas eo casu quādo mater est in medio. Datet ergo tibi ex p̄missis q. ista q̄stio ē triceps vel triforcata ē opi. doct. in ista. q. vna q. oī tpe sit fideicommissaria et in distincte siue mater sit in medio siue nō vt tenuit gl. hic cū sequacib⁹ suis. alia ē q. sit directa intra pupillare etatē et postea oblique siue mater sit in medio siue nō. et ita tenuit glo. in. d. §. qua rōe cū sequacib⁹ suis. §. relatis. et iste due opi. sunt de directo cōtrarie. Tertia opi. q. q̄ mater est i medio semper valeat iure obliquo. matre vero nō exīte valeat intra pubertatē iure directo. postea ius obliquo vt dixit glo. in. d. §. qua rōe. et ita voluit bar. cū sequacibus suis qui elegit mediā viā etiā cōiecturādo vt. §. retuli. Quarta ergo opi. q. j. pubertatē valeat iure directo postea funditus sit nulla vt. §. dixi in apostilla nec tūc obstar. c. si pater q. non dicit ibi aliquid de tpe post pubertatē. nō enī ibi dicit dūmodo et quādiu quo casu. vnde decidisset artē iuxta ibi dicit Job. an. sed obijit illā dictionē quādiu. Tu autem vt res magis elucescat q. fiet p̄ considerationes diuersorū casuū sepando casus minus dubitabiles a magis dubitabilibus assumas aliquas p̄clusiones. Prima cōclusio sit q. cōpendiosa facta a pagano p̄ verba cōia cū expressa temporū dinumeratiōe valeat iure pupillaris intra pubertatē et post p̄ fideicommissum siue mater fuerit in medio siue nō et istam cōclusionē sine scrupulo fatent oēs doct. hic et in locis p̄allegatis vbi cōclusio ista tangitur.

Secūda cōclusio est q. vbi dicta p̄pendiosa ē facta verbū quādoq̄ tacite distributū plurimū etatū nō autē expressa et tūc videtur etiā tenendū q. vñ q. ad pubertatē valeat ius directe pupillaris postea vero iure fideicommissi. Nec ob. ista cōclusio. ij. p̄clusiōni posita. §. in prima pte huius p̄pendiose q. etiā si ne hoc verbo quādoq̄ adhuc videbit adherendū huic cōclusioni in istis terminis q̄ per verba cōia longe differētibus ab illis vbi p̄ verba directa.

Tertia cōclusio est q. etiā si dixerit quādoq̄ decesserit sine filiis tamē idē dicendū est quod diceretur si illa cōditio si sine filiis adiecta nō fuisset licet glo. ibi aliter dicat et male cōtra tex. in. d. c. si pater ita concludit omnes fere doct. hic. et in. d. l. centurio et in. d. c. si pater. Quarta p̄clusio si huiusmodi p̄pendiosa facta fuerit in codicillis semper valeat indubitanter iure fideicommissi. vt. d. l. sceuola. ff. ad trebel. et ibi p̄ bar. et ita cōsultuit bal. Adde quod dictū fuit. §. in prima pte huius p̄pendiose facte a pagano. q. v. et vi. Si tamen cōtingeret q. post codicillos cōtinentes istā p̄pendiosam p̄ verba cōia testator fecisset testamentū in quo cōfirmasset illā substitutionē

factā in codicillis tunc quid iuris sit. vide ang. in. d. l. centurio. et bar. in simili. in. l. i. ff. de iure codicil. q. si. et dicta in. l. nō codicillū. §. de testa. quod prosequitur hic do. meus. Quinta cōclusio. Si in testamento continēte p̄pendiosam per verba cōia sit apposta clausula codicillaris certe tūc. intra pupillare etatez valebit iure directo vt potest significare verbū cōe. postea iure fideicō. saltē ex virtute dicte clausule ar. eorūque dicta sunt supra. circa compendiosam factā p̄ verba directa cōclusionē. vij. et ita etiā determinat hic in repeti. do. meus.

Sexta cōclusio sit q. testamentū p̄tens huiusmodi substi. p̄pendiosam p̄ verba cōia cōtineret iuramentū. nā tunc videt idē dicens. q. in p̄cedēti cōclusionē ar. eorūque dicta sunt. §. in prima pte d. cōpendiosa facta p̄ verba directa p̄clusionē. ix. et x. et hāc q. nullus attentauit considera diligenter pte ex ibi dictis. Septima cōclusio si dicta p̄pendiosa p̄ verba cōia sit facta puberi indubitanter semper valeat iure fideicō. et non aliter. vt. d. l. ex facto. et d. l. sceuola. ff. ad treb. Octaua cōclusio si sit facta ex traneo indubitanter p̄cedit et sine scrupulo q. semper valeat iure fideicō. fm doct. et idē dicas si facta sit cui cūq̄ p̄sone cui nō possit fieri pupillaris aut alia directa post aditā hereditatē vt dictis iuribus. et no. in. d. l. verbis ciuilibus et plene dictū fuit in prima pte huius p̄pendiose q. p̄ verba directa p̄clusionē. vij. vij.

Nonā p̄clusio limitatiua oīm aliarū q. i virtute vulgaris anteq̄ expirat p̄ pubertatez p̄pendiosa facta filio impuberi et i p̄tate et in testō semper vulgaris includit secus i codicillis q. non possit in codicillis fieri vulgaris. vt. §. in. iiii. cōclu. dicebat vt. §. dictū fuit in prima parte huius p̄pendiose circa verba directa. Decima p̄clu. sit q. vbi mater non est i medio p̄pendiosa scā p̄ verba cōia filio impuberi et in p̄tate. j. tpa pubertatis valeat iure directo. postea iure fideicommissi. et p̄cedat glo. in. d. §. qua ratione tenet bar. ang. et imo. in. d. l. centurio. et Saly. hic. et an. de bu. et card. in. d. c. raynu. et Raph. hic et pau. de cast. post iob. an. in. d. c. si pater tenet etiaz oldra. et fran. de ramp. cū sequacibus. §. relatis in prin. mouent maxime per tex. in. d. c. si pater cui dicunt non posse dari bonū responsū et hanc cōclusionem tenet etiā hic dominus dicens q. securissime in via consilij et iudici sequi possimus hanc cōclusionem licet bal. et omnes vere antiq̄ tenuerūt q. omni tēpore valeat in vi fideicommissi vt tenuit glo. hic et dultū debz remouere p̄cisa determinatio dominij mei hic in isto puncto dubiissimo qui fuit doctor integerimus doctissimus et naturalissimū iudicij.

Undecima p̄clusio sit q. p̄pendiosa est facta a pagano p̄ verba cōia filio impuberi et in p̄tate sine expressa temporū distribu. et mater est i medio et ista est dubiissima p̄clusio indigens iudicio doctorū decisionē cesaris. et ita bar. decreuerat p̄curare p̄ hoc dubiū et quedā alia deciderent ab impatore nisi fuisset morte p̄uentus. Omnibus tñ p̄sideratis adherendū videt decisioni glo. in. d. §. qua ratione q. j. tpa pubertatis valeat iure directe pupillaris et excludat matrē. vt in. d. c. si pater. et postea valeat iure fideicommissi. si postea moriatur vt. d. c. raynu. p̄ que duo iura simul iuncta videt p̄bari vtrūq̄ dictū se

cundū doct. qui hoc tenet. Qui inducitur hoc mō. nā in. d. c. si pater dicit q̄ valet intra pupillare ut pupillaris. et in. c. raynu. dicit q̄ post pupillare valet ut fideicommissaria q̄ si quis dixerit hec nō p̄bāri ex illis iuribus. nā i. c. si pater fuit verbū directū. s. moriatur de filio ad filiā inuicē substitutis iter verbum directū. s. instituo de filiis ad pauperes ergo ibi nō p̄batur de p̄p̄ndiosa facta p̄ verbū cōe. Itē ibi nil dicitur quō valet post pubertatē. Ceterū licet in. d. c. raynu. fuerit verbū cōe. s. succedat tamē ibi nil dicit de tpe intra pubertatē. s. quō valeat. Idē respōdere notabī. q̄ imo ibi verbū moriatur censet verbū cōe q̄ dubiū patet q̄ tē. in ratiōe dicit q̄ substitutio in dubio est directa cū possit cōuenire verbis et p̄sonis. Itē q̄ in rōe sūi in. d. c. si pater nō ponderatur verbū directū sit an cōe sed simpliciter dicit q̄ debeat in dubio iudicari directa dūmodo possit cōuenire p̄sonis et verbis. ergo p̄batur ista p̄clū. ex illis duobus cap. simul iunctis vīz ex ratione. d. c. si pater. et ex tē. d. c. raynu. Et licet in. d. c. si pater decidat quō valeat substitutio de filiabus ad pauperes que fuit directa p̄ verbū instituo. et ibi nihil dicitur de substitutione facta de filio ad filiā p̄ verbum moriatur quō valūisset vtrū semp iure fideicommissi. an vero intra pub. etatē iure pupillaris. postea iure fideicommissi. vel postea expirasset et p̄pterea solum vidē ibi p̄bāri de p̄p̄ndiosa facta per verba directa quō valeat intra pupillare etatē. tamē pōderatamē te illius tē. ibi dicit decidī questio nostra attēta ratione tē. de qua dicit. s. f. q̄ in dubio substitutio debet valere iure directo quādo cōuenit p̄sonis et verbis et cū ibi dicat quod primo decessit vnus fili⁹. de inde alius et sic fuerit locus substitutionis facte p̄ verbum moriatur quod videbat dubiū. deinde dicatur q̄ mortuis ambob⁹ filiis fuerit locus substi. pauperū facte p̄ verbū instituo et q̄ illi pauperes debebāt habere oīa bona integre nihil reseruatō matri illorū filiorū patet q̄ ibi tacite decidere q̄ substitutio illa inter filios facta p̄ verbū moriatur valuit inter eos vī p̄ pupillaris intra pu. etā. ergo decidere ibi quādo facta fuit p̄ verbū moriatur quod virtualiter pōt dici cōmune sūi bal. et imo. bene faciūt quod dicit bal. in. l. ex tribus de inoffi. test. in. q. in qua cōsultuit apud veterbiū. Adde q̄ licet in. d. c. si pater illa substitutio de filiis ad pauperes sit directa ut patet ibi manifeste p̄pter verbū instituo tam de filio ad filiā substitutā per verbū moriatur inquantū teneamus q̄ sit cōe probat illa littera q̄ censet directa licet sit dubia et hoc colligif. nā tē. ibi dicit q̄ dicte substi. sunt arfende ambe directe. Itē dū dicit q̄ oīa bona pertinent ad pauperes absq̄ deductione legitime vel trebel. inferf q̄ mater ibi ex p̄sona filij p̄defuncti in pupillari etate nō potuit detrahēre legitimā nec trebel. de pte illius filij. ergo patet q̄ etiaz filia filio successit directo ex pupillari p̄ verbū moriatur. si enī successisset ex fideicommissaria mater vna cū filia substituta successisset ab intestato illi filio p̄defuncto ex cuius p̄sona habuisset p̄tem suā legitime. et trebel. nō p̄cludit q̄ omnia pauperes habuerant totū ex pupillari. Qui dicunt etiā p̄bāri hanc p̄clusionē in ista. l. inducēdo eā ut. s. inducebat circa prin. et infra dicit. et ita tenz ol dra. cōsilio. cxxij. et ioh. an. in. d. c. si pater. in nouel

la. Idē tenet gūil. de cum. hic. et ita tandē concludit ang. in. d. l. centurio. et an. de but. car. flozē. imo. et do. ab. in. d. c. raynu. ita etiā p̄cludit imo. et pau. de cast. in. d. l. cēturio vbi dicit pa. q̄ hanc p̄tem tenet imo. doct. et q̄ pluries p̄sultit sūi eā et p̄ alios cōsul tū vidit p̄pter maximā auctoritatē ioh. an. et voluntatē testatoris. idē etiā tenet saly. et fran. de rampo. hic. Afferit hic etiā pau. de cast. p̄ hac p̄clusionē esse casum hic inducēdo ut. s. circa prin. dicebat q̄ hic fuerit verbū cōe substituit adiectū in p̄p̄ndiosa nullaq̄ sit hic specialitas in milite iuncta. l. in testamento. s. de testa. mili. ut. s. est latius dictū. et subdit q̄ neq̄ bar. neq̄ alius aduerit adhuc tē. induc tū eo modo quo ipse induxit. p̄ ista pte vide imo. l. d. l. cēturio. vbi idē dicit. Accidit q̄ hic tē. videat. ita intelligēdus q̄ hic fuerit verbū cōe. nā si fuisset directū appretz q̄ miles voluerit vti iure militari et sic post pupillare valet iure directe militaris et in p̄iudiciū matris cui miles p̄iudicare potest etiam p̄ militare substitutionē ut glo. hic sentit et videt p̄pterea in ista. l. mulier ista sepius dixit q̄ fili⁹ erat in p̄tate patris q̄ nō erat necessariū dicere si iure militari substituisset. itē ista. l. situata est in ti. cōi. Si. n. ista lex tractaret de privilegio militari posuisset eā supra in ti. de test. mili. Itē in casu nostro quādo mater est in medio nō cessat ratio posita i. d. c. si pater. q̄ substitutio mihi dubio interpretari debet directā hanc et p̄tem sequit raph. hic dicēs se illā libet amplecti nec p̄ voluntatē maritorū desideratū eorū bona puenire ad suos cognatos et familiā substitutā possideāt ab vxoribus que interdū nubūt inimicis maritorū et eis tradunt bona maritorū sicut fecit Terentia vxor Liceronis que mortuo Licerone nupsit Salustio qui fuerat Liceronis inimic⁹. Et subdit idē doct. q̄ hanc sententiā intrepide sequerē dicit etiā ioh. de imo. vbi supra. et in. d. c. raynu. q̄ forte apte factū esset dictū. c. si pater oportuisset de terminare q̄ dicta substitutio facta p̄ verba cōia si ne expressa temporū distributione et matre existente in medio esset etiā fideicommissaria intra pupillarem etatē. Sed post. c. si pater iudicat hanc p̄tem amplectandā q̄ intra pubertatē valeat iure directe pupillaris et excludat matrē. et ita dicit se p̄sultisse sepius hanc p̄tem p̄muniter sequi p̄suerūt doct. perusini ut do. dyo. do. io. de mōte sperello do. Bēn. d. bñ. d. bar. do. bartolinus. et ita sepi⁹ p̄sultuerūt ut ego vidi. et tūc nō obstat illa ratio. s. q̄ vnū et idē non debet diuerso iure cēseri. et q̄ nō licet fieri diuisio voluntatis eiusdē q̄ illud verū nisi aliū appareat de mēte disponētis expressa vel tacite put videt apparere q̄ si est facta p̄ verbū cōe quod sui natura est apta ad directā et ad obliquā et relatū est ad p̄sonā eius cuius p̄ditio ex tpe variat nō obstat etiā aliter oēs quib⁹ respōdet Imo. in. d. l. cēturio. col. ruij. vbi vide. Pro qua pte etiā finaliter p̄cludit hic do. meus qui tamē subdit q̄ vbi tu haberes iudicare de equitate vel ex arbitrio tibi dato ap̄ribus vel ex forma statuti nō esset iniustū p̄pter diuersitates opi. et fauor matris q̄ mater nō excluderet in totū et ex p̄sequenti valet iure fideicommissi. etiā intra pup. etatē et tenuerūt bar. et bal. in. d. l. cēturio. hoc casu et oēs fere antiq̄ post glo. hic et in. d. l. cēturio. et in. d. c. raynu. p̄ qua pte

in signis doct. do. dyoni. de perusio etiā sepe consu-
luit. Subdit insup do. meus q in tāta dubietate tu
qui haberes arbitriū vt supra posses pponere hanc
litē hoc modo. s. q mater haberet legitimā q est de
bita matri iure nature sed nō haberet trebellianicā
que nō est adeo debita et detrahā cōtra voluntatez
testatoris. vnde mater nec obrinebit ex toto dimidi-
am quā pretēdit p iure legitima et trebellianice de-
bitarū filio tenēdo q semp valeat iure fideicommissi
nec ex toto succūberet pnt succūberet ipsa mater te-
nendo q intra pupillare valeat iure pupillaris et ex
toto excludat mater etiā a legitima et quāquā huius
modi ppositio videat arbitrarīa et nō fundata in ra-
tione. dicit tamē ipse q in rebus multū arduis et du-
bijs nō est respuēda sed tollerāda. vt. l. filio. ff. vt le-
ga. no. ca. ita suadet do. meus arbitratori aut alteri
prātem haberi pponere ptes de equitate. et ita supe-
riore anno bis respōdi pnsilendo arbitratoribus hu-
iusmodi litē cōpromissam in eos decidere cū verte-
retur qstio apud bettoniū. et iterūz verteret Rome
p qua cōcordia et mediocritate amplectēda sequen-
do vestigia prefati doct. mei allegabā vltra eūz tex.
singularē. et nō. in. l. nō sine. j. de bo. q lib. ibi am-
biguas et legū diuersis interpretationibus titubātes
causas quodā iuris moderamine tempore quēte-
no. ad multa bene facit ad idē quod dicit. De. cy. et
bal. in. l. cū pponas. q. de reb. cre. q vbi est diuersi-
tas magna inter doct. illa cōclusio nō dicit meri iu-
ris sed etiā facti p simpliciter bene faciūt q de hoc
ultimo dixi in. l. si quis in pnscribēdo circa fin. s. de
pact. Sis etiā aduertēs quādo huiusmodi questio ti-
bi pponeret vt videas elegātia verba bal. in. l. et tri-
bus. s. de inoffi. test. nā aliquādo poteris exhibi di-
ctis declinare tantā difficultatē fm ea que in facto
pponerent. Illud etiā ante oculos habes quod cō-
clusionē pmissam q intra pubertatē valeat iure dire-
cto dicta substitutio posses tāto audatius sequi quā
do substitutus esset a testatore valde dilectus per ea
que dicta sunt. s. in prima pte huius ppendiose.

Quodecima conclusio si testator dicit substituo mihi
retentis tamē terminis precedētibus vel dixit sub-
stituo filio meo et in hoc casu do. meus hic conclusit
idē q supra cōcluit in prima pte ppendiose facte per
verba directa insertis huiusmodi verbis vt ibi dixi
pclusionē. viij. et. xi. et ita ex ibi dictis elige ferendo
singula singulis. Tertiadecima conclu. sit quādo te-
stator dixerit quādoquē decesserit filius meus insti-
tuo et substituo talē et pnter appositis verbis directis
et cōiunctis et tūc bar. hic in repeti. et in. d. l. cēturio te-
nuit q ē in electione substituti vel cape ex directa vt
fideicommissaria. vt. l. recusare. s. titius. ff. ad treb.
cū si. et idē tenet bal. in consi. q incipit incipio a secū-
do pñcto. Idē etiā tenet ang. in. d. l. cēturio. et car.
venetus. in. d. c. si pater. vbi subdit q si testator vti-
verbo cōi et verbo mere obliquo puta si filius meus
decesserit sine liberis volo bona mea venire ad titiū
iure substitui. et fideicommissi. q tūc similiter est in ele-
ctione substituti. Adde Imo. in. d. l. cēturio carta
vlti. que oīo vide. Preterea si verbū directū i sub-
stitutione appositū pōt se habere p modū dispositio-
nis et p modū demonstrationis puta q testator dixe-
rit si filius meus decesserit sine liberis substituo titi-

us infra scriptū meū heredē quē postea heredē scripsi
et sic possint intelligi illa verba vtroq mō. i. p vias
dispositionis et p modū distributiōis. In dubio qua-
liter intelligi debeat car. in. d. c. si pater et dicto. s. ti-
tius dicit q ē in electione substituti ex quo capite ve-
lit venire. Idē pnsuluit bar. cōsilio. xxv. incipiente q
dam meus iob. et tenet bal. in. l. nō iustā. j. ad treb.
quod nō. q tabelliones aliqui pceptūt substitutiōes
dicto mō et nō intelligūt quid ipsi dicāt ad instar il-
lorū cantōrū qui bene cautāt p naturā et nesciūt rati-
onē sui cātus dicit bal. in. l. iā hoc iure. ff. eo. Adde
predictis imo. in. d. l. cēturio car. pen. vbi dicit q
imo. nō est in electiōe substituti sed sunt tres substi-
tutiōes vulgaris pupillaris et fideicommissaria et que
libet locū hz in suo casu vulgaris si nō adiuuit pupil-
laris si adiuuerit et i pupillari etate decesserit fideicō-
missaria vero post pubertatē et post aditionem et ita
mibi videbat anteqz viderē imo. Itē adde aliud sin-
gulare dictū bal. in. d. l. nō iustā vbi dicit q hz alias
p dationē substituti vulgaris tollat existētia suūtatē
vt psequit bar. hic in repeti. et in. l. i. ff. eo. tamē qñ
filius ē grauat? de restituēdo vt. s. f. vulgariter pu-
pillariter et p fideicommissum nō impedit p illam vul-
garē existētia et pnter suūtatē suūtatē opatur oēs su-
os effectus q nō. ppetuo q p id euitabis multa con-
traria. Quartadecima conclusio sit qñ testator di-
xit quādoquē decesserit filius suus sibi ipuberi sub-
stituit talē. tūc illa dictio impuberi opatur mirabilē
effectū fm bal. hic q infra tēpus pupillaris etatis
semp valet vt directa pupillaris sicut qñ etates expē-
se dist. sunt. et hec dictū aliquibus mod. valde plac-
cet. Tu p veritate videas bal. in. d. l. cēturio in ti.
q. principali. vbi videtur loqui magis digeste. Ad-
de etiā ad predicta bal. in. l. eā quā infra de fideicō-
missis vbi dicit vñū dictū ad propositū in antiqua le-
ct. quod retuli in. l. si. s. ti. i. diligētissime etiam ad-
uertas dū bar. in. d. l. cēturio. q. iij. principali et su-
perius etiā dixi. vult q substitutio ppendiosa facta
p verbū cōe in testamēto filio impuberi et in prāte cō-
tineat in se vulgarē in casu hereditatis nō adite. nā
hoc videt intelligendū purificata cōditione adiecta
in ipsa substitutione licet secus sit in substitutione vul-
gari pprehensa in expressa pupillari q illico secuta
abstēsiōe pupilli nō expectata aliter morte pōt ve-
nire substitut? vt in vi videf ex dictis bar. in. l. i. ff.
eo. quod vt puto nō reperies alicubi declaratū et pu-
to valde notandū in materia. adde etiā q vbi pupil-
laris habet substitutū et nō apparet qñ sit primo mor-
tuus. vtrūz testator vel pupillus in dubio. l. psumit
prio mortuū testatorē quā pupillūz hoc fauore sub-
stitutionis. vt. l. ex facto. s. pe. ff. ad treb. quē bal. in
pñlio incipiente viso pñcto dicit esse notabilissimum
ad hoc ibi vide plene p mod. Insup adde q si dubita-
tur vtrū bis de quo agitur decesserit i pu. etate. an
vero adulta in dubio psumit p substituto casus ē
singularis. in. d. l. ex facto. s. pe. incipit fm autē. ita
dixit bal. p illū tex. in pñlio incipiente ex pre ptingē-
te q pfecto videtur mirabile et notandū. nam in du-
bio onus pbandi ptinebit ad matrē volentē excludē-
re substitutū a pupillari. nā ista mater debebit pba-
re q ille pupillus decesserit in etate adulta et istud si
reperio tactū in ista materia videas tamē de hoc la-

ius in simili pmo. in. d. §. fin autē ubi etiā examina-
tur quādo aliquis ē substitutus sub pditione si filius
decesserit sine liberis et pterio sit inter substitutos et
heredes illius filij. nā substitutus dicit illū decessisse
sine liberis tūc viuentibus heredes vero filij dicunt
ecōtra quis debeat hoc pbare et multi dicūt esse ibi
casum singulārē p substituto vt in dubio videat de-
cessisse sine liberis quod an procedat vide mod. ibi et
adde bar. in. l. q. pariter. ff. de rebus dubijs. Est eti-
am aduertendū ad vñ q. dicit bar. hic. et in. d. l. cē-
turio v3 q. substitutus ex fideicommissaria nō lucrifa-
cit fructus pceptos p illū grauatū iudicio testatoris
sed bene psequeret illos fructus ex militari directa
casum dicit esse in. d. l. cēturio. Moderni solēt repre-
hendere bar. in hoc dicto. et ita reprehēdit ang. ibi et
raph. et pau. de cast. et pont. in. l. in testamēto supra
de testa. mili. dicūt enī q. ille rex. l. cēturio debet i-
telligi de fructibus pceptis p testatōrē vel iacere he-
reditate ad quos illa militaris extendit velut ad re-
liqua bona testatoris fructus autē pceptos iudicio te-
statoris nō debet substitutus habere aliquo modo.
vt. l. ita tamē. §. i. ff. ad treb. quia illa sunt tanq. bo-
na illius grauari nō autē testatoris ad que militaris
nō extendit. vt. l. militis. ff. de testa. mili. p. defensi-
one barr. quez omni conatu defendere debemus. vt
principē inter pmentatores nostros retorqueas illū
rex. l. cēturio cōtra eos q. imo de fructibus pcep-
tis p filiū institutū. nā si intelligere de fructibus p-
ceptis p testatōrē aut iacente hereditate iam illi fru-
ctus esset tanq. reliqua bona hereditaria nō autē ve-
luti quid accessoriū frustra autē iuriscō. ibi dixisset
q. substitutus consequat bona hereditaria et fructus
ex illa militari q. appellatione bonorū hereditario-
rum veniēt illi fructus de quib. loquuntur prefati
doct. ergo patet psequētia q. iuriscōsul. ibi voluit
q. in illa militari directa includant etiā fructus ex-
stantes quos habebat substitut. et in hoc assimilatur
substitutioni pupillari et satis dici pōt hos fructus
pcessisse a testatōre euz occasionaliter pcesserint ab
eo et sic patet q. in hoc natura dicte militaris directe
est anormala q. nō. q. dictū est p defensione bar. et ē
subtile. Adde etiā predictis q. sicut iura sepulchro-
rū nō transeūt in fideicommissariū euz sint quid spūale et
nō respiciāt cōmodū pecuniarū vt hic in glo. ibi iur-
ra sepulchro- eodē mō iura patronatus ecclesie nō
transeūt in fideicō. fm bar. in dicta. l. quia pinde et
imo. in dicta. l. si patroni in prin. ff. ad treb. vbi di-
cit hoc esse diligēter nō. q. non tangitur a cano de
quo etiā p bal. in. l. cū virū. j. de fideicō. Quid si fa-
cta sit substitutio vulga. et pupil. vel ppendiosa vel fi-
deicommissaria primis substitutis sub aliqua pditione
puta si primi substituti instituto decesserint sine libe-
ris et cōtigerit q. primi substituti decesserint cū libe-
ris sed predecesserint ad institutū. an admittat substi-
tutus illis substitutis quasi subintrans locū primorū
substituto- statim purificata pditione adiecta primi
substitutioni. an vero sit necesse q. exstiterit conditio
adiecta secunde substitutioni. i. q. primi substituti de-
cesserint sine liberis et quid iuris. vide bar. in. l. q. dū.
§. i. de acqui. here. et ibi doct. et pau. de cast. ele-
ganter p. ccc. xxxix. et ibi plura notanda de vul-
gari.

Restat ne cōclusiones. §. pōtite tibi videant nī-
mis boni ide vt videam. aliquas regulas aperientes
intellectū in ista materia.

Prima regula ē q. pagan. nō pōt alicui substi-
tuere directo post pubertatē et addita hereditatē vt i
sti. eo. §. masculino et §. extraneo sed solum pōt substi-
tuere p obliquū vt viduit. et in. l. i. testamēto et. l. cer-
ti iuris. §. de testa. mili. Fallit in casibus supra not.
in hac. l. et adde guil. in. l. extraneū supra de here. i.
sti. et ibi vide dicta. Miles autē bene potest substituere
directo post pubertatē et addita hereditatē priuile-
gio militari vt dicta. l. certi iuris et sepius est dictū
supra. vbi etiā tacitū fuit vtrū miles possit substituere
do militari mō disponere de legitima filij in priuile-
giū matris et retuli quodā nouū motiū imo. in. d.
l. cēturio.

Secūda regula ē q. miles et quicūq. gaudēs pri-
uilegio militū in testādo qñ restat in dubio videt te-
statum iure cōi nō ex priuilegio vt in dcā. l. in testō et
l. quāquācūq. si. §. de testa. mili. et dictū fuit supra cir-
ca prin. huius psequēs ē inter cetera q. licet miles p
fideicommissū substituat filio nō videat in dubio vo-
luisse priuare eū legitima dato q. possit expresse exhe-
redare euz et priuare legitima si velle vt habet in. l.
si. §. de inoffi. test. Et ad hoc pōderat ang. hic p sin-
gulari glo. ibi nō poterat grauari filius q. sequitur
hec pau. de ca. et imo. in. d. l. cēturio in. iij. col. et i
dicta p. raynu. in materia ppendiosa. Aliud enim
inferi q. si substitutio est facta filio a milite post tem-
pus pupillaris etatis et valeret iure directe milita-
ris tūc mater seu alij qui essent heredes dicti filij nō
possent deducere legitimā debitā filio in bonis testa-
toris q. substitutus militari mō vt supra habet et bo-
na sine diminutiōe. ita dicit imo. in. d. l. cēturio. et i
dcō. c. raynu. p. supradictā glo. quā dicit esse singula-
rē ad hoc mihi videt q. ista glo. pōt immutari q. si mi-
les p fideicommissū substituat filio possit heredes fi-
lij deducere de fideicommissio legitimā debitā filio in
qua filius nō possit a patre grauari postq. puenit ad
eum dato q. ab initio potuisset exheredari. et ita te-
nuit etiā imo. in. d. c. raynu. hoc multū pēdet ex itel-
lectu. d. l. si. §. de inoffi. et. l. qm i priorib. eo. ii. vbi
vide. et adde dicta in. l. pōstbū. §. cōtra d. p. tratab.

Tertia regula est q. verba directa regulariter
nō obliquant vt dcā. l. verbis civilibus. et dcā. l. i. pu-
pillari fallit tamē aliqui vt colligi potest ex dictis in
prima pte ppendiosa cōcepta p verba directa cōclu-
sione. i. v. vj. vij. et ix. et habet in dcō. c. si pater et no-
tas in dcā. l. verbis civilibus et probatur in dicta. l.
ex facto. et dicta. l. scēuola ad treb.

Quarta regula ē q. verba obliqua regulariter
nō directant pbat in. l. anto. ff. de fideicommissi libe-
ris. et in. l. necq. enī. §. i. de testa. mili. in qbus est spe-
ciale fauore libertatis et militis q. verba obliqua di-
rectant ar. l. ius singulare. ff. de legi. et patet etiā ex
premissis conclusionibus.

Quinta regula ē q. directa substitutio vni spe-
ciei facile trāst in aliā directā vt ē casus in dcā. l. cē-
turio tū. si. Sexta regula ē q. substitutio dubia
in dubio interpretat directa qñ puenit etati et psonis.
vt ē casus i. l. si. §. d. here. isti. et i dcō. c. si p. et no. i.
d. l. xbis civilibus. Si tū scā ē mēto mortis in dubio

ut scilicet in casu vide oio bar. i. l. ceturio. i. q. illa. an in
pendiosa includat vulgaris. i. post addita here. ut e
no. i. dea. l. test. s. de testa. mili. qua pderat ibi ra
glo. pha. et ibi dixi et. s. circa pri. huius. l. q. no.

Septima reg. e q leges et doct. vident abhorre
q vna et eade substitutio diuerso iure censeat et dif
formiter et variabiliter ex diuersitate tporis vt. l. cu
q edes de vscap. et. l. ia hoc iure. ff. eo. et ppea glo.
satores et antiq doct. dicebat q substitutio directa i
ter pu. etate adueniente pubertate poti⁹ debeat extin
gui q obliquari vt vniformis esset catura et determi
natio ex eade rde dicebat q pendiosa scilicet a pagano p
verba coia filio pupillo et i pte cu post pu. etate no
posset valere nisi vi fideicomissi vt supra dicebat i p
ma regula similiter iura pubertate necessario vale
ret iure fideicomissi solo vt sic vniformiter tñ diffor
miter eade substitutio interpretaret. At q voluit de
clinare ista reg. dicit veru⁹ q vna et eade substitutio
no d⁹ diuerso iure ceteri vt dictis iurib⁹ s⁹ diuersa
substitutio q resultare vt ex substitutioe relata ad di
uersa tpa p verba coia no incouenit q difformiter
censeat si qualitas psonae et diuersitas tps ita suadet
vt e casus hic fm vna lec. et i deo. c. si p bñ facit. l. p
s. dictionu verba de co. et de mo. et in istis pendet le
ges et pphete vt colligere potuisti ex supradco tra
ctam pendiose et cõclusionibus ibide elicitis.

Octaua reg. e q neo pot testari alteri reguli vt
l. captatorias et. l. institutio talis. ff. de here. insti. cu si.
Fallit i pte cui l³ testari p filio ipubere i pte insti.
de pupil. substi. i. pn. cu si. Itē fallit quado testatur p
psona mente capta vel furiosa vt. l. humanitatis in
fra eo. et insti. eo. s. qua ratione.

Nonna reg. e q l³ fili⁹ no possit a patre grauari
p fideico. i. legitima vt. l. ex trib⁹ et. l. qm in prioribus
cu si. s. de inof. test. tñ heredes filij i pup. etate dece
dētis bñ possunt grauari p fideico. i. dea lra. Casus e
singularis i. l. si fidiu p fideico. s. si. cu. l. se. ff. dele.
i. et dictu fuit supra circa pn. b⁹ l. qe maximi et mi
rabilis effect⁹ vt ibi dixi et citi⁹ cu alij tradit i dea. l.
ex trib⁹. An aut i dubio videat grauari fili⁹ vel suc
cessores ei⁹ bar. i. l. q duos. ff. eo. sentit q successo
res i dubio qñ hereditas post mortē filij ipuberis ve
nit restituenda et hoc sequit pau. de ca. ibi et i. l. ea qua
j. de fidei. et imo. i. d. c. raynu. qet tagit i. d. l. cohe
redi. s. cu filie idē et pau. de ca. i. d. l. ex trib⁹ vbi di
cit q ita pfuluerūt. do. raph. ful. ioh. de imo. et ipe
quicqd aliter videat dixisse bar. i. d. s. cu filie. Sed
maturi⁹ locut⁹ e in. d. l. q duos q verba diligentissi
me no. quia facient tibi honorem.

Decia reg. e q verbu directu est illud q sui na
tura hoc iporat q ille cui relinquit accipiat de ma
nu sua nec alteri⁹ factu erigat vt i. d. l. ea qua in gl.
sup verbo directis. et i. l. ij. j. coia de le. et ibi p bar.
et dictu fuit i. l. qm indignu supra de testa. et supra in
Rub. et in. l. inter omēs. ff. qui satisda. cog.

Undecima. reg. verbu obliquu e q iporat vt q ca
piat de manu alteri⁹ vt. d. l. coheredi. s. cu filie. et i
dicto. c. raynu. Duodecima verbu coe est q bz
vtrāq significationē. s. q de manu sua qst ex licetia
sibi a testatore data capiat absq facto alterius. Itē
etiā q de manu alterius capiat sicut e verbu substi
tuolquod interdū adaptat ad substitutionē directam

interdū ad obliquā. vt. d. l. ceturio et hic illud. ergo
e coe verbu in ista materia substitutionu quod e equi
uocu id e aptu significare substitutionē directā et ob
liquā. ista tria vltio loco dicta sunt sumpta ex ver
bis bar. et alioru hic et in. d. l. ceturio. et ioh. de ligna. et
bal. in repeti. eorū. d. c. si pater.

Repete iterū et clarius istas tres vltimas regu
las et dicas q illud est ius directu qmō peti⁹ sed ipo
iure cōpetit preter petitionē fm azo. i. summa in ti.
b fideico. ad fi. j. vnde heres directo nō peti⁹ ius he
reditariū sed res hereditarias ppter istud ius. Sed
fideicom. vniversalis bene peti⁹ ius hereditariū q
oportet quod prius transferat in eū quā petat res.
Itē omne verbu quod importat tale ius ex quo pos
sit adiri hereditas de iure ciuili vel bonoru possessio
de iure pretorio est directo. vnde pretor bonoru pos
sessionem nō differt fideicomissario. itē omne ver
bum quod vniversaliter facit immediate succedere te
statori est verbu directu. vt no. in dicta. l. eam quā
Item verbu directu significat successionē descende
re ab instituto in substitutu immediate q institut⁹ mo
ritur. Item omne verbu quod alterius ministeriu
excludit in vniversalis substituto e directu. vt no. in.
l. si quis ita de vscap. legato. Obliquu verbu est il
lud quod requirit factu alterius ad transferendum
ius in alteru. Item omne verbu quod importat ta
le ius ex quo non potest adiri hereditas nec bonoru
potest peti est obliquu. Item omne verbu per quod
immediate non succeditur testatori est obliquu. itē
nullum verbu est ita directu q non fiat obliquum si
fit postea in alterius ministerio. l. ex facto in prin. ff.
ad trebel. Item capere de manu alterius in restitu
tione iuris competit substitutio fideicomissario sed
mera restitutio facti que cōpetit ius habenti cōpetit
per se substituto directo. vt no. in. d. l. inter omēs.

Cōmune verbu est omne illud q eque proprie
stat in significatione directa et obliqua adiectu vni
uersitati vel quod reperit quadoq in significatione
directa quadoq in obliqua quod no. quia singulare
subtile. et veru elicitu in. l. si. s. de sac. sanc. eccle. ex
dictis ibi per bal. pro cognitione verbi directi obli
qui et cois.

Istis premissis per viam regule per que aperta
est via ad cognoscendū verba directa obliqua et cō
munia. Restat vt descendamus ad indiuidua et epē
pla que subiiciam fm ordinem alphabeti.

Accrescat est verbu directu quia nō adaptat vt
aut capiat de manu alterius. vt. l. v. s. quado non
pet. par. et. l. qui patri. ff. de acqui. here. cu simi. fm
bar. in. d. l. ceturio. idem tenet bal. in. d. l. si. de sa
cro sanc. eccle. et quod etiam dicit bal. et ioh. de li
gna. in repeti. d. c. si pater.

Accipiat est directum. vt. l. titia cum testamen
to. s. i. deleg. ij. i. vt a se capiat. ita dicit bal. et ioh.
de lig. in. d. c. si pater. et ioh. de imo. in. d. l. ceturio. idē
bar. in. l. ceturio. in. ij. q. principali. et in prima e ca
sus no. in. l. libertis in princi. de ali. et cib. leg. Are
tinus in. l. ceturio.

Adueniat est coe vt. l. pen. ff. de solut. et in pria
cōsti. feudoru vbi videndū fm bal. in. d. l. si. s. de sa
cro. san. adde q. j. dicit de verbo peruenit.

Aditio est verbi directi. vt insti. de eo cui li-
be. cā bona adiungunt cū simili fm bal. in. d. l. fi.

Ad iudico ē similiter directū vt insti. de offi. iu-
di. in fi. r. l. sed si res. ff. de publicia fm bal. in dicta
l. finali.

Assigno in prima pte est directū fm bal. in. d.
l. fi. vt. l. quoties. s. fa. her. de quo latius in. l. i. in
fi. ff. de dona.

Lapiat est directū. vt. d. l. titia. fm Bal. r. ioh.
de lignano in. d. c. si pater.

Comunicet est verbi cōe vt habere i. l. vbi pu-
re. s. i. ff. ad treb. secundū Bal. in. d. c. si pater. sicut
verbi partiā. vt in. l. ij. j. quando r. qui. quarta ps
de lib. r.

Cōpetat est obliquū fm ang. in autē. de resti. fi.
deico. s. i. de quo per Arretinū in. l. cēturio in fi.

Cedo est directū. l. i. de psti. pecu. l. pen. de do-
nationibus.

Der est obliquū fm bal. r. ioh. an. in. d. c. si pa-
ter. l. eo modo deleg. i.

Decurzat ē cōe fm imo. in. d. l. cēturio vt. d. l.
ij. j. quādo r. q. quar. ps de lib. r. r. l. libertis d. ali. r.
ciba. lega. r. in. d. c. si pater.

Deferat est cōe fm bal. r. ioh. de ligna. r. imo.
in. d. l. cēturio dicit enī deferri hereditas siue capia
ab alio siue a me.

Deueniat ē cōe sicut pueniat fm bal. r. ioh. de
ligna. in. d. c. si pater. idē dicit bal. in. d. l. fi. vide are-
ti. in. l. cēturio in fi.

Deuoluat est cōe fm bar. in. d. l. cēturio. r. bal.
in. d. l. fi. q. etiā tenet bal. r. ioh. de ligna. i. d. c. si pater.

Distribuat est obliquū fm bal. r. ioh. de ligna.
in. d. c. si pater. r. post ioh. an. ibi vt. l. cū pater. s. ro-
go deleg. ij. Tu vide maturius de hoc i. locis. s. al-
legatis in illo articulo quādo in compendiosa dicit
dantur r. distribuant. r.

Diuidat idem significat quod cōmunicet fm bal. in
d. c. si pater.

Erūt est directū. vt. l. titia. s. fi. fm bal. i. d. c.
si pater.

Habeat ē obliquū fm bar. in. d. l. cēturio. vt. l.
fideicomissa. s. filio deleg. iij. idē tenet bal. r. ioh. d.
ligna. in. d. c. si pater. vide aretinū in. l. cētū. in fin.

Instituto est verbi directū fm bal. r. ioh. de
lig. in. d. c. si pater. vt dicit etiā esse tex. r. in. l. ij. r.
iij. s. de here. insti. quare aut verbi substitutio sit cōe
vide bar. in. d. l. cētū. car. vl. r. bal. r. ioh. de lig. in.
d. c. si pater.

Iudico ē cōe. vt in. c. fi. de sep. fm bal. i. d. l. fi.
r. insti. qui. nō imp. fa. te. s. preterea de quo ē bal.
in. c. i. s. donare qualiter olim seu alie. poterat.

Labatur ē cōe. vt. l. i. j. de ipo. lu. ti. de rescri-
pti. li. r. fm imo. in. d. l. cēturio.

Moria ē cōe iurisdictioni fm bar. in. d. l. cētū-
rio. idē tenet ang. r. imo. ibi. r. licet bal. ibi dicat nō
repi i dictū verbi nisi in. d. c. si pater tamen ang. r.
imo. in. d. l. cēturio. dicit q. repitur etiā in autē. de
incest. nup. s. i. bal. tamē i. d. c. si pater. r. ibidē ioh.
de lig. dicit verbi moriat esse directū pter. r. glo.
ibi p. opi. bar. ang. r. imo. q. sit cōe facit ratio posita
in. d. c. si pater. dum dicit q. illa substitutio erat du-

bia. ergo sequit q. verbi erat dubiū si dubium ergo
cōe. r. cogita.

Perueniat est cōe fm bar. in. d. l. cēturio r.
bal. r. ioh. de ligna. in dicto. c. si pater.

Pertineat est cōe fm bar. in. d. l. cēturio. idē
tenet bal. r. ioh. de lig. in dicto. c. si pater nū si ad
iecta dictio eo ipso pueniat vel adueniat q. tūc est di-
rectū fm bal. in. d. l. fi. s. de sacro san. ec. r. archid.
in. c. cū qui. de preben. in. vj. r. in. c. i. in fi. de sepul.

Potiat est obliquū. l. cū pater. s. dulcissimis.
deleg. ij. r. l. vbi pure. s. i. ff. ad treb. fm ioh. and. r.
bal. in. d. c. si pater. imo. l. tamē in. d. cēt. dicit q. ē
cōe. vt. l. licet. s. de pact.

Partiat est idē quod diuidat vt. s. dictum est
in verbo diuidat.

Reuertatur est cōe fm bar. in. d. l. cēturio. vt.
l. i. ff. de dona. idem dicit bal. in. d. l. fi. q. etiam te-
nent bal. r. ioh. de ligna. in. d. c. si pater. vide Are-
tinum in. l. cēturio in fi.

Remaneat est cōe fm bar. in. d. l. cēturio. vt
s. de dona. ante nup. l. fi. alias incipit si cū ante q.
tenet etiā bal. r. ioh. de ligna. in. d. c. si pater. r. bal.
in. d. l. fi. supra de sacro sanc. eccle.

Redeat ē cōe fm bar. in. d. l. cēturio. r. Bald.
in. d. l. fi. itē bal. r. ioh. de ligna. i. d. c. si pater. r. l.
si duobus de testa. mili. licet ioh. an. in. d. c. si pater
dicat q. sit directū cogita. vide Arret. i. l. cētū. i. fi.

Reddat est obliquū. l. eo modo. r. l. etiam de
leg. i. fm bal. in. d. c. si pater.

Redigat ē cōe. l. i. j. de vendēdis rebus cū fi.
cōibus libro. r. fm imo. in dicta. l. cēturio.

Regrediatur est cōe. vt. l. si pater. ff. de usufr.
fm imo. in dicta. l. cēturio.

Relinquo est cōe fm bal. r. ioh. de ligna. in. d.
c. si pater. vbi vide. vide Arretinum in. l. cētū. in fi.

Restituat est obliquū fm ioh. an. r. bal. in. d. c.
si pater. vt dicto. c. cū si. idē tenet ibi ioh. de ligna.
Sed q. testator diceret ego restituo nunc secus fm
bal. in. l. hūanitat. s. j. eo. r. in. d. l. fi. s. de sacro sa.
eccle.

Rogo ē obliquū. vt. l. cū pater. s. rogo.
cū si. deleg. ij. fm bal. r. ioh. de lig. i. d. c. si pater.

Succedat ē cōe. l. nō tū in pti. ff. de fideicō. li.
cū si. fm bar. in. d. l. cēturio. idē tenet bal. r. ioh. de
ligna. in. d. c. si pater. r. est tex. in. d. c. raynu. q. b. li-
mita no. per bal. in. d. l. fi. supra de sacro san. eccl.
vide Arret. in. l. cēturio in fine.

Sequatur est cōe vt no. in dicta. l. i. in glo. ma-
gna. ff. de dona. tenet imo. in dicta. l. cēturio.

Sit heres ē directū fm omēs. r. per bal. r. ioh.
de ligna. in dicto. c. si pater. r. idē si testator diceret sit
do. vt. l. his verbis de here. insti.

Solo est directum vel obliquū ratione adiun-
cti. l. eo modo r. l. etiam. ff. de l. i. fm bal. in dicto
capitulo si pater.

Hec sunt illa verba que occurrunt in presentia
rum excerpta ex dictis doctorum in locis allegatis

Reliqua que occurrerēt tibi proponi iudica es-
se directa obliqua vel cōmunia secundū regulas et
theoricas supradictas.

Aus deo atq. gloriose virgini Marie.
Hec sufficiant loco repetitiōis in hac lege.

Repertoriū huius repetitionis.

Interroganti impatorem qualiter debeat respondere. vide in prima car. col. ij. in pmo notabili.

Quod modis dicat secundus heres. vide ibidē in secundo notabili.

An pupillaris tacita contēta in vulgari expresse etia in testō militis admittat cōtra matrē ipsi pupilli. vide in prima car. col. ij. ver. Itē no. fm cōem intellectum.

Impullaris expressa excludit matrē a filij impuberis successione ita ut et legitimā nō habeat. vide in i. car. col. iij. ver. Itē ibi vel expressa.

Impullaris inclusa in cōpendiosa excludit matrē etia a legitima sicut pupillaris formaliter et expresse verbis facta. vide ibidē ver. Itē no. ter. ibi.

Substitutionū tacitarū quot sint species. vide i. ij. car. col. i. ver. aduerte igitur.

Si statuto caueat qd testamēta seruent ad litterā sine vlla interpretatione vel extraneo intellectu. an tūc in vulgari expresse contineat tacita pupillaris. vide in ij. car. col. ij. ver. et predictis infert.

Ex cōditione psonē matrē pupilli interdū mater et excludit p substitutionē tacitā pupillares. vide ibidē in ij. col. ver. et inter cetera nota.

Si testator instituit filiū suū impuberē et adierit hec verba et si decesserit in pupillari etate talis sit heres utrū illa substitutio sit pupillaris vel pēdiosa. vide in ij. car. col. iij. ver. subiungit hic no. qstio.

Quid si simpliciter ita dictū sit filiū meū heresdem instituo et titiū sibi substituo que substitutio erit ista vide in iij. car. col. ij. ver. applicat predictis.

Quid si testator dixerit si filius meus decesserit in pupillari etate talis sit mihi heres. an illa erit pupillaria. vide ibidē col. iij. ver. subiungit alia.

Substitutio cōpendiosa quare ita dicatur. vide in iij. car. col. tertia ver. in glo. magna.

Substitutio compendiosa qualiter diffiniatur et de eius effectu quando fit a milite. vide ibidē ver. diffinitur autem vsq ad ver. iam veniendum.

De compendiosa facta a pagano quem effectū sortitur. et primo quando fit per verba directa. vide in quarta car. col. iij. ver. iam veniendum.

Cōpendiosa facta a pagano per verba directa ciuilia sine dinumeratione expressa etatum filio i potestati impuberi valet iure directa pupillaris intra pupillare etatē. postea vero euanesceit. i. non conuertitur in fideicommissariā super etatē substitutio vulgaris si termini patiuntur. vide in quinta car. coll. ij. ver. prima conclusio.

Compendiosa facta a pagano cum dinumeratione expressa etatum puta quādoq; decesserit in pupillari etate sine postea. et. valet. i. tēpora pupillaris etatis iure directo postea vero iure fideicommissi et psequenter obliquatur quasi tunc nō sit vna substitutio sed plures. vide ibidē col. tertia. versu. secunda conclusio.

Compendiosa facta absq expressa dinumeratione etatū tam cum verbo quādoq; et consequenter cum quedam tacita dinumeratione etatum valet. valet intra pupillarem etatem iure directo. et postea penitus euanesceit. vide in v. car. col. iij. ver. tertia conclusio.

Compendiosa facta sine expressa dinumeratione etatū sed adiecta dictione quādoq; et etiā adiecta cōditione si decesserit sine filijs valet intra pupillare etatē iure directo. postea euanesceit. vide in dicta car. col. quarta. ver. quarta conclusio.

Compendiosa facta per verba directa siue ciuilia siue iurisdictioni filio impuberi i potestate si facta fuerit in codicillis est semp obliqua etiā intra pupillarem etatē et nō euanesceit post pubertatē. vide et ibidē versiculo. quinta conclusio.

Compendiosa vbi facta est puberi vel impuberi non in potestate valet semper iure obliquo et nō euanesceit per pubertatem siue fuerit facta cum expresse dinumeratione etatum siue non. vide ibidē. versiculo. sexta conclusio.

Quando in testamēto est clausula codicillaris ut cōmuniter apponi solet quid tunc operetur compendiosa. et. vide in vj. car. col. j. in prin.

Quando testator dicit quādoq; filius meus decesserit sit heres mihi talis. et. quid operentur dicta verba. vide ibidē. ver. octaua conclusio.

Quando testamentū in quo continetur compendiosa est iuratum quid operetur illud iuramentum vide in vj. car. col. ij. nona conclusio.

Si compendiosa facta est illi qui erat ardentem dilectus a testatore quid operetur. vide ibidē. versiculo. decima conclusio.

Si testator dixerit hoc modo quādoq; filius meus decesserit talis sit heres filio meo quid operetur. vide ibidē. ver. undecima con.

Qualiter intelligatur substitutionem compendiosam euanesce per pubertatem quando pcepta est per verba directa. vide in vj. car. coll. iij. versu. duodecima conclusio.

Verba directa ciuilia vel iurisdictioni obliqua semp quando ex verbis testatoris apparet qd voluit substitutū capere de manu heredis. vide in vj. car. coll. iij. ver. decima tertia conclusio.

Vbi verba directa nūq; valere poterūt iure directo post aditam hereditatem vel ex defectu actus in quo fit substitutio tunc semp dicta substitutio valet iure fideicommissi etiā intra pupillare etatem et post. vide ibidē. ver. quibus adde. et.

Quādo substitutio diceret sic quādoq; decesserit filius meus titiū instituo et substituo. tūc idē importat quod substituere directo et p fideicommissum. vide ibidē. ver. adde predictis et.

Quando substitutio compendiosa est facta a pagano per verba obliqua quem habeant effectum. vide in vj. car. collūna. iij. versiculo. Secunda pars est. et.

Quid si testator dixerit quādoq; decesserit filius meus volo qd bona dentur seu distribuuntur inter pauperes p meos executores. vide in vij. car. col. j. ver. applicari consuevit et.

Quādo cōpendiosa est facta per verba cōmunia a pagano quem effectū habeat. vide in vij. car. col. j. versiculo. tertia pars et.

Compendiosa facta a pagano per verba cōmunia cum expressa temporum dinumeratione valet iure pupillaris intra pubertatem. et post per fideicommissum siue mater fuerit in medio siue non. vide i

viij. car. coll. iij. ver. prima conclusio fit.

Ubi ppendiosa est facta per verbū quādo cum p tacite distributiū plurimū etatū non autē expressa vsq; ad pubertatē valet iure directe pupillaris. postea vero iure fideicommissi. vide ibidē ver. iij. conclusio est 2ce.

Si testator dixerit quādo cumq; decesserit sine filiis tamē idē dicendū est quod diceret si illa cōditio sine filiis adiecta nō fuisset. vide ibidē ver. iij. conclusio est 2ce.

Si ppendiosa facta fuerit in codicillis semper valet iure fideicommissi. vide in. viij. car. col. iij. ver. quarta conclusio.

Si in testamēto ptenentia cōpendiosam p verba cōia sit apposta clausula codicillaris tūc intra pupillariē etatem valet iure directo. postea iure fideicommissi saltē ex virtute dicte clausule. vide ibidē. ver. quinta conclusio.

Quādo testamētū ptenens ppendiosam p verba cōia contineret iuramentū intra pupillariē etatem valet iure directo. postea iure fideicommissi. vide ibidē ver. sexta conclusio.

Si ppendiosa p verba cōia sit facta puberi semper valet iure fideicommissi et non aliter. vide ibidē ver. septima conclusio.

Si ppendiosa facta sit extraneo semper valet iure fideicommissi. et idē si facta sit cuiusq; psonae cui nō possit fieri pupillaris aut alia directa post aditā hereditatē. vide ibidē ver. viij. conclusio.

Quādo ppendiosa est facta filio impuberi et in potestate et in testamēto semper vulgaris includit secus in codicillis. vide in ver. nona conclusio.

Ubi mater nō est in medio ppendiosa facta p verba cōia filio impuberi et in potestate. i. tempora pubertatis valet iure directo postea iure fideicommissi. vide in ver. decima conclusio.

Quādo compendiosa est facta a pagano p verba cōia filio impuberi et in potestate siue expressa temporum distributione et mater est in medio quē effectus habeat. vide in. viij. car. col. i. ver. xi. con.

Si testator dixit substituo mihi vel dixit substituo filio meo quid opetur dicta verba. vide in. viij. car. col. iij. ver. xij. con.

Quādo testator dixit quādo cumq; decesserit filius meus instituo et substituo talē ac consequēter appostis verbis directis et cōibus quin effectū habeat. vide ibidē ver. xij. con.

Quādo testator dixit quādo cumq; decesserit filius meus sibi impuberi substituit talē quid opetur illa dictio impuberi. vide. viij. car. col. iij. ver. xiiij. con.

Si paganus nō potest alicui substituere directo post pubertatē et additā hereditatē. vide in. ix. car. col. iij. ver. prima regula et.

Miles et quicūq; gaudēs privilegio militū i testando qñ testatur in dubio videt testari iure cōi nō ex privilegio. vide ibidē in ver. secūda regula est.

Verba directa regulariter nō obliquantur fallit tamen aliquā hec regula. vide in. ix. car. coll. iij. ver. tertia regula et.

Verba obliqua regulariter nō directant. vide ibidē ver. quarta regula est.

Directa substitutio vnius speciei facile transit

in aliā directā. vide ibidē in ver. quinta regula.

Substitutio dubia in dubio interpretatur directa quādo cōuenit etati et psonis. Si tamen facta est mētio mortis in dubio videt facta in secundū casum vide ibidē ver. vi. regula.

Leges et doctores abhorre vident qd vna et eadē substitutio diuerso iure censent et difformiter et variabiliter ex diuersitate temporis. vide ibidē ver. septima regula est.

Nemo potest testari alteri regulariter fallit qñ qd. vide in. ix. car. col. iij. ver. octaua regula.

Nec filius nō possit a patre grauari p fideicommissum in legitima tamen heredes filij in pupillari etate decedētis bene possunt grauari p fideicommissū in dicta legitima. vide ibidē ver. nona regula.

Verbū directū est illud quod sui natura hoc importat q ille cui relinquit accipiat de manu sua nec alterius factū exigat. vide ibidē ver. decima regula.

Verbū obliquū est q importat vt quis capiat de manu alterius. vide ibidē ver. xj. regula.

Verbū cōe est quod habet vtrāq; significatiōnem et ē equiuocū. i. aptū significare substitutionem directā et obliquā. vide ibidē ver. xij. regula.

Item clarius que dicant verba directa que obliqua et que cōia. vide ibidē in ver. repetē iterū et. vi. delictet qui. si.

Impressum Bononie per Johannē Qualbeck Anno. m. cccc. lxxxiij. die. xxiij. Februarij.